

Tłumaczenie robocze na język polski projektu programu Interreg Litwa-Polska 2021-2027. Jedynie wersja anglojęzyczna zatwierdzona przez Komisję Europejską jest obowiązującą wersją dokumentu programu.

CCI	2021TC16RFCB030
Tytuł	(Interreg VI-A) Litwa-Polska
Wersja	2.1
Rok rozpoczęcia	2021
Rok zakończenia	2027
Kwalifikowalny od	01.01.2021
Kwalifikowalny do	31.12.2029
Numer decyzji Komisji Europejskiej	C(2023)9146
Data decyzji Komisji Europejskiej	18.12.2023
Numer decyzji o zmianie Programu	
Data wejścia w życie decyzji o zmianie Programu	
Nieistotny przekaz (art. 19 ust. 5 Interreg)	Nie
Poprawki pisarskie lub redakcyjne (art. 19 ust. 6 Interreg)	Nie
Zatwierdzone przez Komitet Monitorujący	Tak
Regiony NUTS objęte programem	LT021 – okręg olicki (Alytaus apskritis) LT022 – okręg kowieński (Kauno apskritis) LT024 – okręg mariampolski (Marijampolės apskritis) LT027 – okręg tauroski (Tauragės apskritis) LT011 – okręg wileński (Vilniaus apskritis) PL841 – białostocki PL842 – łomżyński PL843 – suwalski PL622 – olsztyński PL623 – ełcki PL84 – podlaskie
Komponent	Komponent A: CB Program zewnętrznej współpracy transgranicznej (EWT, IPA III – współpraca transgraniczna, ISWMR – współpraca transgraniczna)

Spis treści

1. Wspólna strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i odnośne rozwiązania polityczne.	6
1.1. Obszar objęty programem (nie jest wymagane dla programów Interreg C).....	6
1.2 Wspólna strategia programu: Podsumowanie głównych wspólnych wyzwań, z uwzględnieniem różnic gospodarczych, społecznych i terytorialnych, a także wspólnych potrzeb inwestycyjnych i komplementarności oraz synergii z innymi programami i instrumentami finansowania, wniosków z dotychczasowych doświadczeń oraz strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego, w przypadku gdy obszar objęty programem w całości lub w części jest objęty co najmniej jedną strategią	7
1.3. Uzasadnienie wybranych celów polityki oraz celów szczegółowych Interreg, odpowiadających im priorytetów, celów szczegółowych oraz form wsparcia, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, brakujących połączeń w infrastrukturze transgranicznej	16
Tabela 1.....	16
2. Priorytety.....	24
2.1. Priorytet: 1 – Promowanie dobrego stanu środowiskowego i wzmocnienie zarządzania kryzysowego	24
2.1.1. Cel szczegółowy: RSO2.7. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	24
2.1.1.1 Powiązane rodzaje działań i ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego.....	24
2.1.1.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków.....	26
2.1.1.2. Wskaźniki	27
Tabela 2 - Wskaźniki produktu.....	27
Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu	28
2.1.1.3. Główne grupy docelowe	29
2.1.1.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych	30
2.1.1.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	31
2.1.1.6. Indykatory podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji	32
Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji	32
Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania.....	33
Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne	34
2.2. Priorytet: 2 – Promowanie dobrego stanu fizycznego, emocjonalnego i kulturowego	35
2.2.1. Cel szczegółowy: RSO4.5. Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.	35
2.2.1.1 Powiązane rodzaje działań oraz ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego.....	35
2.2.1.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków.....	37
2.2.1.2. Wskaźniki	38
Tabela 2 - Wskaźniki produktu.....	38
Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu	39
2.2.1.3. Główne grupy docelowe	40
2.2.1.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych	41
2.2.1.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	42

2.2.1.6. Indykatorywny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji	43
Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji	43
Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania.....	44
Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne	45
2.2.2. Cel szczegółowy: RSO4.6. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.....	46
2.2.2.1 Powiązane rodzaje działań oraz ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego.....	46
2.2.2.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków.....	49
2.2.2.2. Wskaźniki	50
Tabela 2 - Wskaźniki produktu.....	50
Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu	51
2.2.2.3. Główne grupy docelowe	52
2.2.2.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych	53
2.2.2.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	54
2.2.2.6. Indykatorywny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji	55
Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji	55
Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania.....	56
Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne	57
2.3. Priorytet: 3 – Wzmacnianie współpracy lokalnych, regionalnych i krajowych interesariuszy	58
2.3.1. Cel szczegółowy: ISO6.3. Budowanie wzajemnego zaufania, w szczególności poprzez zachęcanie do działań międzyludzkich (komponenty A, D oraz, w stosownych przypadkach, komponent B).....	58
2.3.1.1 Powiązane rodzaje działań oraz ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego.....	58
2.3.1.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków.....	60
2.3.1.2. Wskaźniki	61
Tabela 2 - Wskaźniki produktu.....	61
Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu	62
2.3.1.3. Główne grupy docelowe	63
2.3.1.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych	64
2.3.1.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	65
2.3.1.6. Indykatorywny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji	66
Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji	66
Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania.....	67
Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne	68
2.3.2. Cel szczegółowy: ISO6.6. Inne działania wspierające lepsze zarządzanie współpracą (wszystkie komponenty)	69
2.3.2.1 Powiązane rodzaje działań oraz ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego.....	69
2.3.2.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków.....	71
2.3.2.2. Wskaźniki	72
Tabela 2 - Wskaźniki produktu.....	72
Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu	73
2.3.2.3. Główne grupy docelowe	74

2.3.2.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych	75
2.3.2.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	76
2.3.2.6. Indykatorywny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji	77
Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji	77
Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania.....	78
Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne	79
2.3.3. Cel szczegółowy: ISO7.1. Zarządzanie przekraczaniem granic	80
2.3.3.1 Odpowiednie rodzaje działań i ich oczekiwany wkład w realizację tych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenów morskich.....	80
2.3.3.1b. Definicja beneficjenta indywidualnego lub ograniczonej listy beneficjentów oraz procedura przyznawania pomocy	81
2.3.3.2. Wskaźniki	82
Tabela 2 - Wskaźniki produktu.....	82
Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu	83
2.3.3.3 Główne grupy docelowe	84
2.3.3.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych	85
2.3.3.5 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	86
2.3.3.6 Indykatorywny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji	87
Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji	87
Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania.....	88
Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne	89
2.4. Priorytet 4: Poprawa połączeń	90
2.4.1. Cel szczegółowy: RSO3.2. Rozwój i wzmacnianie zrównoważonej, odpornej na zmianę klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności krajowej, regionalnej i lokalnej, w tym poprawa dostępu do TEN-T i poprawa transgranicznej mobilności	90
2.4.1.1 Powiązane rodzaje działań i ich oczekiwany wkład w realizację tych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenów morskich.....	90
2.4.1.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków.....	92
2.4.1.2. Wskaźniki	93
Tabela 2 - Wskaźniki produktu.....	93
Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu	94
2.4.1.3. Główne grupy docelowe	95
2.4.1.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych	96
2.4.1.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	97
2.4.1.6. Indykatorywny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji	98
Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji	98
Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania.....	99
Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne	100
3. Plan finansowy.....	101
3.1. Środki finansowe w podziale na poszczególne lata.....	101
Tabela 7.....	101
3.2. Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe	102
Tabela 8.....	102
4. Działania podjęte w celu zaangażowania odpowiednich partnerów programu w przygotowanie programu INTERREG oraz rola tych partnerów programu we wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji ..	103

5. Podejście do informowania o programie INTERREG i jego widoczności (cele, grupy docelowe, kanały komunikacyjne, w tym wykorzystanie mediów społecznościowych, w stosownych przypadkach, planowany budżet i stosowne wskaźniki monitorowania i ewaluacji) Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. h)	105
6. Wskazanie wsparcia dla projektów o małej skali, w tym małych projektów w ramach funduszy małych projektów	107
7. Przepisy wykonawcze	108
7.1. Instytucje programu	108
Tabela 9	108
7.2. Procedura utworzenia wspólnego sekretariatu	109
7.3. Podział odpowiedzialności pomiędzy uczestniczącymi państwami członkowskimi oraz, w stosownych przypadkach, państwami trzecimi lub krajami partnerskimi oraz KTZ w przypadku korekt finansowych dokonywanych przez instytucję zarządzającą lub Komisję	110
8. Stosowanie kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych oraz finansowania niepowiązanego z kosztami	112
Tabela 10: Stosowanie kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych oraz finansowania niepowiązanego z kosztami	112
Załącznik 1	113
A. Podsumowanie głównych elementów	113
B. Szczegółowe informacje według rodzaju operacji	114
C. Obliczanie standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych	115
1. Źródło danych wykorzystanych do obliczenia standardowej skali kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych (kto opracował, zebrał i zapisał dane, gdzie dane są przechowywane, daty graniczne, walidacja itp);	115
2. Proszę określić, dlaczego proponowana metoda i obliczenia na podstawie art. 94 ust. 2 są właściwe dla danego rodzaju operacji;	116
3. Proszę określić sposób dokonania obliczeń, w tym w szczególności założenia przyjęte w odniesieniu do jakości lub ilości danych. W stosownych przypadkach należy zastosować dane statystyczne i poziomy odniesienia oraz przedstawić je – na wniosek – w formacie pozwalającym na wykorzystanie przez Komisję.	117
4. Proszę wyjaśnić, w jaki sposób zapewniono, by jedynie wydatki kwalifikowalne były uwzględniane przy obliczaniu standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych;	118
5. Ocena przez instytucję(-e) audytową(-e) metody obliczania i kwot oraz rozwiązań mających zapewnić weryfikację danych, ich jakość, sposób zbierania i przechowywania;	119
Załącznik 2	120
A. Podsumowanie głównych elementów	120
B. Szczegółowe informacje według rodzaju operacji	121
Załącznik 3: Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem – art. 22 ust. 3 CPR	122
DOKUMENTACJA	123

1. Wspólna strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i odnośne rozwiązania polityczne

1.1. Obszar objęty programem (nie jest wymagane dla programów Interreg C)

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. a), art. 17 ust. 9 lit. a)

Terytorium Programu Interreg Litwa-Polska obejmuje 5 południowo-wschodnich regionów (okręgów) litewskich i 5 północno-wschodnich podregionów polskich. Terytorium programu obejmuje 67,17 tys. km² (31,7 tys. km² obszaru litewskiego i 35,47 tys. km² obszaru polskiego). Długość granicy między Litwą a Polską wynosi 104,3 km. Populacja obszaru objętego programem w 2021 r. wynosiła 3,17 mln. - 1,19 mln obywateli na Litwie i 1,98 mln w Polsce.

Regiony (na poziomie NUTS-3) kwalifikujące się do udziału w Programie po obu stronach granicy to:

- Okręg Alytus (Litwa) [litewski: Alytaus apskritis];
- Okręg kowieński (Litwa) [litewski: Kauno apskritis];
- Okręg Mariampol (Litwa) [litewski: Marijampolės apskritis];
- Okręg Tauragė (Litwa) [litewski: Tauragės apskritis];
- Okręg wileński (z wyjątkiem miasta Wilna) (Litwa) [litewski: Vilniaus apskritis];
- Podregion ełcki (Polska)
- Podregion olsztyński (Polska)
- Podregion suwalski (Polska)
- Podregion białostocki (Polska)
- Podregion łomżyński (Polska)

1.2 Wspólna strategia programu: Podsumowanie głównych wspólnych wyzwań, z uwzględnieniem różnic gospodarczych, społecznych i terytorialnych, a także wspólnych potrzeb inwestycyjnych i komplementarności oraz synergii z innymi programami i instrumentami finansowania, wniosków z dotychczasowych doświadczeń oraz strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego, w przypadku gdy obszar objęty programem w całości lub w części jest objęty co najmniej jedną strategią.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. b), art. 17 ust. 9 lit. b)

Ogólny cel Programu to poprawa dobrobytu społeczności przygranicznych poprzez współpracę transgraniczną oraz zrównoważone wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru granicznego Litwy i Polski.

1. Różnice gospodarcze, społeczne i terytorialne

Obszar pogranicza polsko-litewskiego składa się z południowo-wschodnich regionów litewskich i północno-wschodnich regionów polskich. Regiony położone najbliżej granicy mają najniższą gęstość zaludnienia. Niska gęstość zaludnienia na obszarze objętym Programem jest istotnym czynnikiem kształtującym społeczny, ekonomiczny i środowiskowy charakter obszaru objętego Programem i potencjalnych interwencji. Tzw. gospodarki oddalone stoją przed wyzwaniami związanymi z relatywnie mniejszą liczbą ludności i wąskim zakresem umiejętności, wysoką zależnością od sektorów podstawowych (o niskiej wartości dodanej), oraz wysokimi kosztami świadczenia usług publicznych. Regiony objęte Programem wykazują również znaczne dysproporcje w charakterystyce społeczno-gospodarczej, z widocznymi podziałami między miastem a wsią w zakresie osiągnięć gospodarczych MŚP, zdolności innowacyjnych w regionach, tendencji demograficznych, migracji i rynku pracy lub wzorców mobilności, które wymagają podjęcia wspólnych działań transgranicznych. Niska gęstość zaludnienia jest uznawana za przeszkodę we współpracy transgranicznej, ale jednocześnie wiejski i zielony charakter obszaru oferuje potencjał dla turystyki wypoczynkowej oraz innych form zrównoważonej turystyki opartej na zasobach naturalnych i kulturowych. Dlatego też program współpracy Litwa-Polska odnosi się do najważniejszych wyzwań transgranicznych i wykorzystuje potencjał obszaru objętego Programem.

Innym krytycznym aspektem, który należy wziąć pod uwagę, jest rosyjska agresja wojskowa na Ukrainę i następujące po niej zmiany geopolityczne na terytoriach sąsiednich, a także wpływ na terytorium Programu, w szczególności tak zwany Przesmyk suwalski (który stanowi długość granicy litewsko-polskiej, 104 km). Łączy on bezpośrednio powiaty suwalski i sejneński w Polsce z rejonem wilejskim, gminami Kalwaria i Łódzkieje na Litwie. Województwo warmińsko-mazurskie (podregiony ełcki i olsztyński w obszarze Programu) również zmaga się z geopolitycznymi konsekwencjami rosyjskiej agresji na Ukrainę. Negatywne konsekwencje dla tego regionu są powiązane z istniejącą granicą z obwodem królewieckim Federacji Rosyjskiej, co negatywnie wpływa zwłaszcza na rozwój społeczno-gospodarczy podregionu olsztyńskiego w obecnych okolicznościach. Przygraniczne obszary wiejskie i miasta są narażone na wysokie ryzyko związane z potencjalnymi kwestiami bezpieczeństwa; w związku z tym specyficzne wyzwania, przed którymi stoją te regiony, można rozwiązać poprzez wzmocnienie systemów ratownictwa obywatelskiego i straży pożarnej w regionie. Co więcej, wojna wpłynęła również na sektor turystyczny i kulturalny obszaru transgranicznego. Skutkuje to spadkiem liczby międzynarodowych turystów, zmniejszeniem przychodów lokalnych firm, zwiększeniem obecności sił bezpieczeństwa i liczby procedur, a także presją na zapewnienie wsparcia uchodźcom.

1.1. Wyzwania gospodarcze na obszarze objętym Programem

W ostatnich latach na obszarze objętym Programem Litwa-Polska nastąpił wzrost gospodarczy, jednak zaobserwować można dysproporcje pomiędzy regionami o silnym charakterze miejsko-wiejskim. Pomimo znacznych środków przyznanych w ramach polityki spójności UE, nierówności te nie zostały

całkowicie zniwelowane. Zwalczanie trudności gospodarczych jest ważne dla zapewnienia bardziej równomiernego wzrostu i wykorzystania szans.

Gospodarka regionów objętych programem składa się głównie z przemysłu o niskim i średnim poziomie zaawansowania technologicznego. Udział produkcji przemysłowej o niskim stopniu zaawansowania technologicznego w regionach litewskich i polskich jest ponad dwukrotnie wyższy niż wynosi średnia UE (wyjątkiem jest region stołeczny Litwy, ale w tym przypadku statystyki obejmują również samo Wilno). W przypadku produkcji o średnim poziomie zaawansowania technologicznego, jej udział w całej UE wynosi 4,8 %, czyli dwa razy więcej niż w regionach objętych Programem. Produkcja o wysokim stopniu zaawansowania technologicznego stanowi bardzo mały odsetek zatrudnienia w UE, a procent ten jest jeszcze niższy w regionach litewskich (dla polskich regionów brak jest danych).

Pod względem struktury branżowej wartości dodanej brutto, sektor usług jest dominujący w regionach objętych Programem, zgodnie z europejskim trendem. Jest on ściśle związany z sektorami rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa i pozostaje istotnym źródłem zatrudnienia oraz wnosi znaczną część wartości dodanej wytwarzanej na obszarze objętym programem (średnio w UE sektor ten stanowi około 1,9 % wartości dodanej brutto, ale w regionach objętych Programem wskaźnik ten jest co najmniej kilkakrotnie wyższy).

Obszar objęty Programem zawiera wiele atrakcji przyrodniczych i jest bogaty w zasoby naturalne oraz obiekty historyczne i kulturowe. Turystów mogą przyciągać jeziora, rzeki, różnorodne krajobrazy, parki i lasy. Jednak pomimo obecności rozmaitych atrakcji turystycznych, nieskażonych i fascynujących krajobrazów naturalnych oraz przyzwoitej bazy noclegowej, zauważalne są stosunkowo duże dysproporcje pomiędzy regionami w poziomie rozwoju infrastruktury dla turystów. Dostępność obiektów turystycznych i kulturalnych oraz jakość infrastruktury wspierającej w regionie stanowią wyzwanie dla Programu i wymagają skoordynowanej interwencji. Uwarunkowania środowiskowe i klimatyczne oraz sezonowy charakter oferty kulturalnej świadczonej przez ośrodki i instytucje są obecnie w ograniczonym stopniu wykorzystywane do tworzenia całorocznych ofert dla odwiedzających. Zrównoważone wykorzystanie walorów środowiskowych do budowania oferty turystycznej i przełamanie sezonowości w turystyce, może przyczynić się do rozwoju całego obszaru objętego Programem. Stworzenie wspólnego produktu turystycznego może przynieść nie tylko korzyści ekonomiczne, ale także podnieść atrakcyjność obszaru objętego programem jako bardziej atrakcyjnego miejsca turystycznego i pomóc w zachowaniu unikalnego środowiska regionu.

1.2. Kluczowe wyzwania społeczne na obszarze objętym Programem

Mimo że trendy dla poszczególnych regionów różnią się, wszystkie obszary objęte Programem doświadczają ujemnych stóp wzrostu naturalnego, a społeczeństwo strefy objętej Programem starzeje się, co może powodować problemy w przyszłości – starzejąca się populacja będzie potrzebowała dodatkowych usług, infrastruktury i personelu dla osób starszych. Zmniejszająca się liczba młodych ludzi będzie sygnałem, że konieczna może być optymalizacja infrastruktury edukacyjnej w celu efektywnego wykorzystania ograniczonych zasobów itp. Również negatywne trendy w liczbie mieszkańców mogą sugerować, że warunki życia na tym obszarze są niewystarczające, a pobliskie duże miasta przyciągają większość młodych i utalentowanych osób, które chcą realizować swój potencjał oraz rozwijać zdolności. Regiony wiejskie mają tendencję do najbardziej intensywnego wyludniania się; trend ten jest bezpośrednio związany z ciągłą migracją ludności wiejskiej do ośrodków miejskich, które oferują lepsze możliwości finansowe i rozwojowe, i co powoduje utratę dobrze wykształconych młodych ludzi, którzy mogliby potencjalnie wzmocnić lokalny rynek pracy. Ponieważ populacja Litwy kurczy się coraz szybciej, można się spodziewać, że sytuacja gospodarcza może ulec pogorszeniu i potrzebne będą dodatkowe działania, aby przyciągnąć mieszkańców z innych miast lub krajów.

Jak wspomniano wcześniej, obszar objęty Programem ma raczej niską gęstość zaludnienia, a w przyszłości może ona być jeszcze niższa. Sygnalizuje to niską atrakcyjność regionów i potrzebne są zarówno krajowe jak i lokalne inicjatywy, aby zatrzymać drenaż mózgow oraz uczynić życie w regionach objętych Programem atrakcyjnym, np. poprzez zapewnienie dostępu do wszystkich usług społecznych, zdrowotnych, kulturalnych i innych (szczególnie dla osób starszych, mając na uwadze

starzejące się społeczeństwo w regionach). Jednakże, ze względu na malejącą liczbę osób, będzie istniała potrzeba optymalizacji infrastruktury i usług, dlatego znalezienie równowagi pomiędzy dostępnością usług a efektywnym wykorzystaniem zasobów może być trudnym zadaniem dla lokalnych władz. Program może przyczynić się do stworzenia lepszych możliwości dla wykreowania wartościowszych miejsc pracy, co pozwoli konkurować z innymi, większymi miastami o wystarczającą pulę talentów.

1.3. Środowisko oraz infrastruktura

Obszar objęty Programem można opisać jako atrakcyjny krajobraz naturalny, posiadający zasoby wodne i leśne, oraz bliskość międzynarodowych szlaków tranzytowych. Te atrybuty mogą zostać użyte do wykorzystania potencjału przyrody, turystyki wypoczynkowej, przejścia na zieloną gospodarkę, dalszego wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców oraz do stworzenia nowych markowych produktów ekologicznych i zmniejszenia wpływu tego obszaru na klimat.

W związku z dużymi obszarami leśnymi, ważne jest wdrożenie wspólnych działań dotyczących adaptacji do zmian klimatu oraz łagodzenia jego skutków, jako że znaczne ilości emisji gazów cieplarnianych (GHG) stanowią istotne zagrożenie. Obszar objęty Programem charakteryzuje się średnim ryzykiem występowania pożarów lasów czy też innych ekstremalnych zjawisk naturalnych, takich jak susze, nawałnice itp. Działania związane z monitorowaniem lasów i zarządzaniem nimi mogą być realizowane wspólnie. Jednakże, takie wspólne prowadzenie działań związanych z kłeskami żywiołowymi lub służbami ratowniczymi jest trudne ze względu na ustawodawstwo krajowe utrudniające współpracę transgraniczną.

Zmiany klimatu i zanieczyszczenie powietrza są ze sobą ściśle powiązane. Walka z zanieczyszczeniem powietrza może zarówno przyczynić się do poprawy zdrowia obywateli, jak i stworzyć korzystne warunki dla zrównoważonej turystyki wypoczynkowej. Obszar transgraniczny charakteryzuje się stosunkowo niskim zanieczyszczeniem atmosfery – poziom poszczególnych substancji nie przekracza zalecanych przez UE limitów 40 µg/m³. Jednakże w sezonie grzewczym, kiedy do ogrzewania domów używa się węgla, poziomy zanieczyszczeń są przejściowo wyższe. Innym istotnym źródłem zanieczyszczeń jest nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i pestycydów, co decyduje o wysokim poziomie azotanów w rzekach i jeziorach.

Efektywna gospodarka odpadami jest jednym z narzędzi w walce ze zmianami klimatu. Litwa i Polska stoją w obliczu rosnącej ilości odpadów komunalnych. Trendy w UE wykazują pozytywne oznaki, ponieważ mniej odpadów komunalnych jest wyrzucanych (produkuje się mniej odpadów, które następnie się wyrzuca). Jednak na Litwie i w Polsce ten wskaźnik wzrasta (szczególnie na Litwie). Może to budzić niepokój, ponieważ składowanie odpadów jest jednym ze źródeł emisji gazów cieplarnianych. W porównaniu z rokiem 2009, w obu krajach poziom tych emisji wzrósł. W 2018 roku emisja gazów cieplarnianych w Polsce wyniosła 376,4 m ton CO₂ i był to wzrost o 5,4% od 2009 roku. Na Litwie odpowiednio – 16,4 m ton CO₂ w 2018 roku i wzrost o 28,1% od 2009 roku. Statystyki pokazują, że sytuacja pogarsza się i potrzebne są dodatkowe środki aby rozwiązać ten problem. Dlatego efektywna gospodarka odpadami wiąże się z wymianą doświadczeń oraz realizacją działań promocyjnych i edukacyjnych dla mieszkańców w zakresie recyklingu i redukcji ilości odpadów, gdyż recykling oraz obniżenie ilości wytwarzanych odpadów jest jednym ze sposobów łagodzenia zmian klimatu.

Pod względem zwiększenia bioróżnorodności obszar objęty Programem jest wyjątkowy pod kątem terenów podmokłych. Różnorodność siedlisk sprzyja licznym gatunkom rzadkich i zagrożonych roślin i zwierząt oraz wykazuje dużą różnorodność gatunkową zarówno flory jak i fauny. Ogółem, po litewskiej stronie granicy, znajdują się 3 obszary konwencji ramsarskiej (z 7 ogółem na Litwie), a po polskiej 5 (z 18 ogółem w Polsce).

Kolejną istotną kwestią jest zanieczyszczenie wody i nieefektywne zarządzanie ściekami. Jednym z głównych źródeł jest nadmierne stosowanie nawozów i pestycydów, co determinuje wysoki poziom azotanów we wspólnych rzekach i jeziorach. Ponieważ wysiłki regionalne są ukierunkowane na poprawę zrównoważonej gospodarki wodnej w regionie Morza Bałtyckiego, współpraca transgraniczna ma kluczowe znaczenie dla rozwiązania tych kwestii. Biorąc pod uwagę fakt, że dorzecze Niemna rozciąga

się również na Polskę, istnieje możliwość rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń wody z jednego kraju do drugiego za pośrednictwem połączonych sieci wodnych. W związku z tym regiony przygraniczne na Litwie i w Polsce powinny koordynować i ulepszać praktyki zrównoważonej gospodarki wodnej w celu zmniejszenia zanieczyszczenia wody. Poprzez finansowanie projektów związanych z rozwiązywaniem problemów opisanych powyżej Program przyczynia się do osiągnięcia celów klimatycznych określonych w budżecie Unii: zgodnie z obliczeniami wkład Programu do współczynnika klimatycznego wyniesie 14,00 %; do współczynnika środowiskowego 33,93 %, a do współczynnika różnorodności biologicznej 13,50 %.

Jeśli chodzi o słabe strony i zagrożenia, zidentyfikowano niską gęstość zaludnienia, która zwiększa koszty inwestycji infrastrukturalnych, niższą efektywność energetyczną (szczególnie w budynkach mieszkalnych, co wpływa na zanieczyszczenie powietrza w porze zimowej). Stwierdzono również niezadowalający stan dróg lokalnych oraz niezadowalającą dostępność transportu publicznego, co związane jest z brakiem zasobów.

Tendencje wskazują na zagrożenia związane z dalszym wzrostem emisji gazów cieplarnianych, zagrożeniem różnorodności biologicznej, obniżeniem jakości gleb i wód powierzchniowych z powodu obfitego i nadmiernego stosowania nawozów sztucznych i pestycydów. Nie ma również wystarczającego wsparcia finansowego dla obszarów ochrony przyrody, które obejmują duży teren tego regionu. Efektywna gospodarka odpadami jest również jednym z narzędzi zwalczania zagrożeń dla różnorodności biologicznej.

Ponadto zdecydowano, że działania realizowane w ramach Programu nie będą sprzeczne z celami europejskiego Zielonego Ładu. W tym kontekście Program będzie wspierał jedynie aktywności, które respektują standardy klimatyczne i środowiskowe, oraz które nie wyrządzą znaczącej szkody celom środowiskowym (DNSH) w rozumieniu art. 17 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852. Zgodność Programu z zasadami DNSH (zasada „nie czyni poważnych szkód”) oraz ocena dla każdego celu szczegółowego została szczegółowo opisana w tym dokumencie dotyczącym procedury badania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

1.4. Usługi opieki zdrowotnej

Usługi opieki zdrowotnej na obszarze przygranicznym Litwy i Polski świadczone są głównie w ramach państwowego systemu opieki zdrowotnej, finansowanego przez krajowe systemy ubezpieczeń zdrowotnych. Jednakże występują problemy związane z brakiem funduszy i słabą dostępnością oraz jakością opieki zdrowotnej. Problemy te skutkują ogólnie gorszym stanem zdrowia obywateli. Dokumenty strategiczne wskazują na problem dostępności do usług zdrowotnych oraz niską świadomość w dziedzinie zdrowia. Dla przykładu, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 Polski, Strategia Rozwoju Powiatu Augustowskiego do 2020 roku, Plan Rozwoju Regionu Wileńskiego 2014-2020 odnoszą się do niskiej jakości i ograniczonego dostępu do usług medycznych oraz niewystarczającej liczby punktów podstawowej opieki zdrowotnej.

Jak wskazano w dokumencie analizy potrzeby i możliwości, współczynniki umieralności (na 100 tys.) z przyczyn uleczalnych i możliwych do uniknięcia są szczególnie wysokie na Litwie. W 2011 roku wyniosły one 602,3, a w 2017 roku 492,6; w Polsce odpowiednio 395,4 w 2011 roku i 351,4 w 2017 roku. Mimo że wskaźniki umieralności z przyczyn uleczalnych i możliwych do uniknięcia spadły, nadal są powyżej średniej UE (92,1 w przypadku uleczalnych chorób/stanów i 160 w przypadku możliwych do uniknięcia chorób/stanów w 2019 r.) w obu krajach.

Na Litwie wydatki na zdrowie per capita wynoszą zaledwie połowę średniej unijnej. Również w Polsce są one jednymi z najniższych w UE. Oba kraje stoją przed wyzwaniem związanym z dostępnością usług: brakuje specjalistów medycznych, na obszarach wiejskich obserwuje się optymalizację infrastruktury, a w konsekwencji brak tego rodzaju usług, np. na podstawowe świadczenia gwarantowane czas oczekiwania może wynosić 3 miesiące, a na konkretne operacje (np. operacja zaćmy, wymiana stawu biodrowego) czas oczekiwania może przekraczać nawet 10 miesięcy. Na obszarach wiejskich występują także znaczne dysproporcje w zakresie dostępności do usług ratownictwa

medycznego. Niższy dostęp do usług zdrowotnych, mniejsza liczba lekarzy mogą również przyczyniać się do gorszego samopoczucia mieszkańców obszaru objętego Programem.

Program jest ukierunkowany na finansowanie rozwiązań przybliżających usługi do ludzi, np. takich jak mobilne usługi opieki zdrowotnej, w tym większość usług podstawowej opieki zdrowotnej, które mogłyby być świadczone po obu stronach granicy. Inna grupa usług zdrowotnych, szczególnie ważna dla obszaru objętego Programem, dotyczy kwestii zdrowia psychicznego. Działania związane ze zdrowiem psychicznym mogą mieć potencjalnie długoterminowy wpływ na obszar transgraniczny, biorąc pod uwagę wpływ pandemii COVID-19. Przyszła współpraca będzie również rozszerzona w odniesieniu do wymiany wiedzy i polityki w zakresie digitalizacji usług zdrowotnych. Strategicznym celem Programu jest ułatwienie, na obszarze transgranicznym, współpracy różnych instytucji opieki zdrowotnej i powiązanych z nimi interesariuszy dla osiągnięcia długoterminowych celów w tym sektorze.

1.5. Transgraniczne powiązania funkcjonalne i obszary funkcjonalne

Tworzenie obszaru funkcjonalnego w polsko-litewskim obszarze transgranicznym jest trudnym zadaniem ze względu na niską gęstość zaludnienia, bariery językowe, niedostatek wspólnych usług oraz brak danych dotyczących dojazdów do pracy i przepływów handlowych. Nie ma konkretnych danych na temat przepływów obywateli pomiędzy regionami, a do oceny tych procesów potrzebne jest kompleksowe, odrębne badanie, ponieważ dane takie mogą być gromadzone głównie poprzez reprezentatywne ankiety przeprowadzane wśród obywateli. Według ESPON litewsko-polski obszar transgraniczny ma niski potencjał łączenia istniejących aktywów i funkcji oraz przynoszenia korzyści mieszkańcom poprzez gromadzenie wspólnych zasobów. Jest on określany jako niski potencjał rozwoju policentrycznego. Potencjał dla dalszego rozwoju policentrycznego oceniany jest za pomocą trzech kryteriów:

- hierarchia struktury osadnictwa miejskiego, pokazująca różne wielkości i funkcje węzłów miejskich;
- wzorce dostępności, które ujawniają możliwości łączenia się ludzi w obrębie regionu, kraju czy UE;
- istniejące struktury i praktyki dotyczące współpracy terytorialnej.

Obszar objęty programem, który można określić jako posiadający słabe struktury miejskie, musi w pierwszej kolejności zapewnić lepszą dostępność oraz poprawić współpracę terytorialną. Wskazuje się, że takie tereny odniosłyby większe korzyści z rejonów miejskich położonych w bliskim sąsiedztwie. Oznaczałoby to, że większy potencjał funkcjonalny znajduje się w najbliższych, gęsto zaludnionych obszarach wewnątrz krajów, a nie na obszarze transgranicznym.

W dokumencie „Border orientation paper for Lithuania and Poland” (Orientacyjny dokument dotyczący obszaru przygranicznego Litwy i Polski) stwierdza się, że podróże transgraniczne w celach zawodowych są bardzo rzadkie a wręcz sporadyczne. Poziom podróżowanie w celach rekreacyjnych (turystyka, zakupy, odwiedziny rodziny lub przyjaciół) w porównaniu z innymi regionami UE jest również bardzo niski.

Jedną ze zidentyfikowanych możliwości tworzenia obszarów funkcjonalnych jest turystyczny obszar funkcjonalny, który jest możliwy do wykreowania na obszarze przygranicznym Litwy i Polski, i może przynieść znaczące korzyści dla obszaru objętego Programem.

Jeden obszar funkcjonalny został zidentyfikowany na terytorium Programu przy wykorzystaniu wyników raportu „Identyfikacja kluczowych elementów turystycznego transgranicznego obszaru funkcjonalnego na pograniczu litewsko-polskim” (**raport TCBFA**), który został przygotowany w ramach kontraktu przez Komisję Europejską. Obszar funkcjonalny zostałby utworzony przez litewskie i polskie gminy znajdujące się w obszarze przygranicznym. Teren ten ma potencjał do tworzenia i dostarczania wspólnych produktów turystycznych (które zostaną zidentyfikowane na dalszych etapach analizy obszaru funkcjonalnego, jak stwierdzono w raporcie). Obiekty i rejon, które mają znaczący

potencjał to chronione naturalne kompleksy terytorialne, które stanowią około 38,5% obszaru. Ze względu na szczególny charakter tego miejsca, typem pożądanej turystyki byłaby turystyka zrównoważona.

Dodatkowo należy zauważyć, że potencjał współpracy w ramach tematycznych powiązań funkcjonalnych może wykraczać poza terytorium najbliższej granicy, a nawet poza obecny obszar kwalifikowalny Programu. Wskazują na to m.in. wyniki wspomnianego wcześniej badania ESPON, a także zostało to dostrzeżone w „Analizie potrzeb i możliwości dla Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Litwa-Polska 2021- 2027” (Needs and potential analysis for the cross-border Programme- INTERREG 2021-2027 between Lithuania and Poland).

Główne czynniki i procesy rozwoju turystycznego transgranicznego obszaru funkcjonalnego (TCBFA) zostały zidentyfikowane w raporcie TCBFA wspomnianym powyżej, jednak istnieje możliwość tworzenia i dalszego wzmocnienia obszarów funkcjonalnych i powiązań w przyszłości, głównie w dziedzinie turystyki (m.in. poprzez wzmocnienie potencjału uzdrowisk i zachowanie wspólnego transgranicznego dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego) i ochrony środowiska. Rozwiązanie problemów, które zostały zidentyfikowane w wyżej wymienionym raporcie, stworzenie wspólnych usług publicznych mogłoby dodatkowo ułatwić współpracę oraz zwiększyć zainteresowanie i przepływ obywateli przez granicę, co stanowiłoby podstawę dla współpracy funkcjonalnej.

Biorąc pod uwagę powyższe spostrzeżenia, jednym z głównych celów strategicznych Programu powinno być wspieranie projektów o charakterze integracyjnym, które mają potencjał do tworzenia lub wzmocnienia podstaw dla przyszłych obszarów funkcjonalnych oraz relacji na obszarze objętym Programem, i w jego najbliższym otoczeniu. Istotną rolą Programu Współpracy jest także wkład w projektowanie w przyszłości powiązań polsko-litewskich także poza ramami projektów oraz budowanie potencjału współpracy na różnych poziomach społeczno-gospodarczych.

2. Wspólne potrzeby inwestycyjne oraz komplementarność i synergia z innymi programami

Program odnosi się do wspólnych wyzwań na obszarze przygranicznym Litwy i Polski oraz zapewnia komplementarność z programami głównymi i krajowymi. Program jest komplementarny w stosunku do Programów Operacyjnych funduszy UE wdrażanych na Litwie i w Polsce, ponieważ odnosi się głównie do wspólnych wyzwań, a współpraca transgraniczna jest głównym celem i środkiem do osiągnięcia planowanych wyników i rezultatów.

Komplementarność pomiędzy głównymi programami operacyjnymi realizowanymi w Polsce, a programami Interreg jest zapewniona poprzez udział przedstawicieli instytucji krajowej oraz agencji regionalnych w Komitecie Monitorującym. Istotną rolę odgrywają przedstawiciele województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, którzy są również zaangażowani we wdrażanie Regionalnych Programów Operacyjnych w obu województwach. Brak pokrywania się zakresu interwencji będzie weryfikowany na etapie oceny projektu. Dodatkowo koordynacja jest zapewniona w ramach samej instytucji krajowej poprzez współpracę i wymianę informacji z departamentami odpowiedzialnymi za poszczególne programy lub zajmującymi się kwestiami strategicznymi i komplementarności.

Program będzie tworzył synergie z innymi programami Interreg realizowanymi na tym obszarze, zapewniając szerszą skalę inicjatyw i rozwiązań w zakresie współpracy transgranicznej i transnarodowej. Największe możliwości dla komplementarności i synergii zostały wykryte w realizacji ISO, jednak wdrażanie Programu 2 i Programu 4 również ma duży potencjał.

Efekty projektów mogą być zwiększane lub stanowić podstawę do podejmowania decyzji o przyszłych większych inwestycjach w celu wdrożenia rozwiązań dostarczonych przez Program, z wykorzystaniem innych źródeł finansowania UE. Koordynacja z innymi interwencjami finansowanymi przez UE może stworzyć możliwości do wykorzystania produktów lub rezultatów projektu. Zakres planowanych interwencji Programu nie będzie powielał się z programami głównymi – zarówno krajowymi, regionalnymi czy unijnymi. Zostanie to zapewnione poprzez współpracę pomiędzy instytucjami i innymi organami odpowiedzialnymi za programy głównego nurtu na poziomie krajowym i regionalnym.

Program będzie uwzględniał możliwe komplementarności i synergie z m.in:

- innymi programami INTERREG,
- odpowiednimi krajowymi i regionalnymi programami polityki spójności,
- planami odbudowy i odporności zaangażowanych państw członkowskich, w stosownych przypadkach.

Podczas realizacji Programu stosowane będą następujące zasady:

- koordynacja podczas przygotowywania propozycji projektów poprzez konsultowanie ich z Regionalnymi Punktami Kontaktowymi i WS;
- podczas składania propozycji projektów wnioskodawcy będą proszeni o opisanie spójności i komplementarności z: programami unijnymi, Interreg, programami krajowymi i regionalnymi. Informacje te będą podlegały ocenie;
- koordynacja za pośrednictwem odpowiednich krajowych i regionalnych komitetów (lub organów) w zakresie wdrażania innych programów polityki spójności poprzez konsultacje z ich przedstawicielami np. w ramach Komitetów monitorujących.

Oba programy, **Interreg Europa Środkowa** i **Interreg Litwa-Polska**, będą udzielały wsparcia w ramach Priorytetu 2 oraz ISO 1, co zapewni komplementarność podejmowanych interwencji. Wspólne obszary interwencji obu programów to: ochrona i zachowanie przyrody i bioróżnorodności, redukcja wszelkich form zanieczyszczeń oraz wspieranie lepszego zarządzania współpracą. Obszar Programu **Interreg Europa Środkowa** obejmuje w Polsce cały kraj, pokrywając się z polską częścią obszaru współpracy **Interreg Litwa-Polska**. Litwa nie jest włączona do obszaru Programu **Interreg Europa Środkowa**.

Będzie mieć miejsce interakcja pomiędzy Programem Współpracy Transgranicznej **Interreg Litwa-Polska 2021-2027** a **Programem Interreg Europa** w zakresie Priorytetu 3, ISO (vi) (ISO (f)) - Inne działania wspierające lepsze zarządzanie współpracą. Wspólne obszary interwencji obejmują: rozwój i wdrażanie wspólnych programów, współpracę z pracodawcami, programy na rzecz inwestycji w miejsca pracy i wzrost gospodarczy, promowanie wymiany doświadczeń, dzielenie się najlepszymi praktykami, współpracę pomiędzy regionalnymi dostawcami publicznymi i prywatnymi. Obszar Programu obejmuje terytoria obu krajów, pokrywając się z obszarem współpracy Programu **Interreg Litwa-Polska**.

Większość działań zaplanowanych w ramach Programu Współpracy Transgranicznej **Interreg Litwa-Polska 2021-2027** jest komplementarna i spójna z logiką interwencji zaproponowaną w ramach **Programu Interreg Polska-Ukraina 2021-2027**. Oba Programy podkreślają rolę interwencji w tym obszarze, która może przyczynić się do integracji społeczności lokalnych, a tym samym do nawiązania długofalowej współpracy. Obszar Programu **Interreg Polska-Ukraina** obejmuje całe województwo podlaskie.

Zakres interakcji **Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego** z Programem **Interreg Litwa-Polska** można zaobserwować w przypadku Priorytetu 2, oraz ISO 1, zawartego w obu programach. Jednak w przypadku podejścia transnarodowego w ramach Programu **Interreg Region Morza Bałtyckiego**, które w ramach Priorytetu 2 koncentruje się na zagadnieniach związanych ze zrównoważonym wykorzystaniem wody, gospodarką o obiegu zamkniętym, efektywnością energetyczną oraz zrównoważoną mobilnością miejską, priorytetowo potraktowano różne obszary interwencji. W ramach ISO 1 komplementarność można zaobserwować w przypadku „innych działań mających na celu wsparcie lepszego zarządzania współpracą”. Obszar Programu obejmuje terytoria obu krajów, pokrywając się z obszarem współpracy Programu **Interreg Litwa-Polska**.

Podobnie jak **Interreg Litwa-Polska**, Program **Interreg Południowy Bałtyk** ma na celu zwiększenie widoczności obszaru jako obszaru atrakcyjnego turystycznie oraz wzmocnienie jego wspólnej oferty turystycznej i kulturalnej poprzez wspieranie zrównoważonej i całorocznej turystyki, zwiększenie

wartości walorów kulturowych, historycznych i środowiskowych w ramach OP 4 (SO4.6). Obszar Programu Interreg Południowy Bałtyk pokrywa się z okręgiem Taurogi na Litwie i podregionem olsztyńskim w Polsce.

3. Wnioski wyciągnięte z dotychczasowych doświadczeń

Czas trwania programu 2021-2027 będzie czwartym okresem dla Programu Współpracy Litwa-Polska. Ocena potwierdziła, że w ramach Programu Współpracy Interreg V-A Litwa-Polska osiągnięto zrównoważone partnerstwo pomiędzy dwoma sąsiadującymi krajami, zarówno pod względem liczby beneficjentów, jak i ich budżetów. Po litewskiej stronie granicy największą liczbę współprac utworzyły organizacje z gmin miejskich Orany i Olita. Po stronie polskiej najwięcej partnerstw zawarli beneficjenci z dwóch powiatów położonych najbliżej granicy - podregionu suwalskiego i sejneńskiego. Jednak ogólnie rzecz biorąc, Program miał stosunkowo szeroki zasięg terytorialny, co jest czynnikiem brany pod uwagę w nadchodzącym okresie jego trwania.

Ze względu na duży udział obszarów wiejskich na granicy polsko-litewskiej, często przyczyny współpracy wynikały z tego, że na danym obszarze występuje ten sam problem, ale nie wspólny, w przypadku którego współpraca transgraniczna jest niezbędna – szczególnie w zakresie zakupu sprzętu i infrastruktury. Współpraca nie zawsze była postrzegana jako działanie o wartości dodanej. W niektórych sytuacjach współpraca z sąsiednim partnerem była nawet postrzegana jako obciążenie. Z tego powodu w nowym okresie programowania nacisk także zostanie położony na działania w zakresie kontaktów międzyludzkich, zapewnienie wsparcia dla budowy połączonej społeczności transgranicznej poprzez wspólne wysiłki wszystkich zainteresowanych stron.

Niemniej jednak, nawet jeśli dany problem można było rozwiązać osobno, partnerstwa przynosiły dodatkowe korzyści, takie jak poszerzenie horyzontów myślowych grup docelowych, bardziej skoordynowane promowanie obiektów dziedzictwa w ramach jednego szlaku oraz większe zaufanie i współpraca między społecznościami i profesjonalistami. Małe projekty wiązały się z większą liczbą kontaktów międzyludzkich i partnerskich niż duże projekty infrastrukturalne.

W okresie programowym 2014-2020 wyniki przeprowadzonej oceny wykazały, że prawie połowę beneficjentów stanowiły nowo pozyskane instytucje publiczne, co zostało potraktowane jako czynnik sukcesu. W związku z tym, pozyskanie nowych instytucji jest jednym z celów okresu programowego 2021-2027, planowany jest również udział małych organizacji w projektach finansowanych ze zasobów programu.

Największe efekty działań w okresie programowym 2014-2020 osiągnięto w trzech tematach polityki: włączenie społeczne, ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo oraz opieka i pomoc medyczna, natomiast potrzeba było więcej projektów związanych z transgranicznymi inicjatywami na rzecz zatrudnienia. O niewystarczającym zainteresowaniu realizacją projektów w ramach Priorytetu 2 „*Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników*” zdecydowało kilka czynników.

Obejmują one silniejsze ukierunkowanie projektu na tzw. działania miękkie niż na infrastrukturę, co zmniejszyło zainteresowanie niektórych organizacji, ograniczenie zakresu działań, które mogą być realizowane, wynikające z przepisów dotyczących pomocy państwa oraz wykluczenie podmiotów prywatnych jako kwalifikujących się beneficjentów. W grę wchodziła również okoliczność zewnętrzna - poprawiająca się sytuacja na rynku pracy była czynnikiem powodującym mniejszy popyt oraz mniejsze zainteresowanie polityków. Biorąc to pod uwagę, priorytety i działania planowane do sfinansowania w okresie 2021-2027 były konsultowane z potencjalnymi interesariuszami Programu w ramach spotkań na Litwie i w Polsce, już na początku 2020 roku, celem lepszego sformułowania programu.

Główne ustalenia Programu 2014-2020 dowiodły, że dostarczona przez projekty wartość dla społeczeństwa jest wyższa niż poniesione koszty. Projekty miały nieznacznie pozytywny wpływ na zasady horyzontalne (zrównoważony rozwój, równość szans i niedyskryminacja, równouprawnienie kobiet i mężczyzn); nie było jednak zbyt wielu projektów bezpośrednio ukierunkowanych na te kwestie. Uproszczone opcje kosztowe były najskuteczniejszymi środkami w zmniejszaniu obciążeń

administracyjnych, wprowadzonymi w okresie programowym 2014-2020, w związku z czym planuje się ich kontynuację i rozszerzenie w okresie 2021-2027.

4. Wkład planowanych interwencji w strategii makroregionalne i dotyczące basenów morskich, zasady horyzontalne oraz inicjatywy UE

Zarówno Litwa, jak i Polska, a także Szwecja, Dania, Estonia, Finlandia, Niemcy i Łotwa uczestniczą w Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB). Ma ona na celu wzmocnienie współpracy pomiędzy krajami regionu tak, aby osiągnąć trzy cele – ocalić morze, połączyć region i zwiększyć dobrobyt. Wspólnie uzgodniony plan działania dla SUERMB obejmuje szereg priorytetowych obszarów współpracy makroregionalnej, które odnoszą się do kluczowych wyzwań i możliwości regionu.

W okresie programowym 2014- 2020 wkład do SUERMB był oceniany podczas procedury kontroli wniosków projektowych. Podczas oceny Programu 2014-2020 zidentyfikowano, że większość projektów wniosła wkład do Obszaru Polityki (OP) Zdrowie, OP Bezpieczeństwo i OP Turystyka.

Podobne podejście zostało wybrane na potrzeby obecnego okresu programowego 2021-2027. Program nie finansuje bezpośrednio działań SUERMB, jednakże projekty planowane do wsparcia przyczynią się do realizacji różnych obszarów polityki (OP) SUERMB, głównie do „OP Turystyka”, „OP Bezpieczeństwo”, „OP Kultura”, „OP Zdrowie”, „OP Edukacja”, „OP Biogospodarka”. Wkład każdego projektu w SUERMB będzie oceniany podczas procedury ich wyboru.

Program zapewni na wszystkich etapach cyklu Programu przestrzeganie zasad horyzontalnych (zrównoważonego rozwoju, równości szans i niedyskryminacji, równouprawnienia płci, Karty Praw Podstawowych UE) podczas procedur wyboru (za pośrednictwem odpowiednich kryteriów wyboru) projektów oraz dalszych etapów monitorowania ich finansowania. W podobny sposób Program będzie zachęcał do uwzględniania zasad "Nowego Europejskiego Bauhausu" we wszystkich fazach projektu. Program będzie wspierał projekty, które łączą w sobie zrównoważony rozwój, estetykę i inkluzywność, aby stworzyć pomost między światem nauki, technologii, sztuki i kultury. Spójność projektu z zasadami NEB będzie oceniana podczas procedury selekcji i wspierana przez cały okres realizacji projektu. Szczególna uwaga zostanie poświęcona szkoleniom i konsultacjom w celu uwzględnienia podstawowych wartości w projektach i wniesienia wartości dodanej do obszaru Programu oraz przyczynienia się do poprawy dobrobytu społeczności transgranicznych.

Podczas realizacji Programu Instytucja Zarządzająca (IZ) i Instytucja Krajowa (IK) będą promować strategiczne wykorzystanie zamówień publicznych do wspierania celów polityki (w tym wysiłki w zakresie profesjonalizacji zmierzające do uzupełnienia braków w potencjale). Beneficjenci będą zachęceni do stosowania w większym stopniu kryteriów związanych z jakością i kosztami cyklu życia. Jeśli to możliwe, do procedur zamówień publicznych należy włączyć aspekty środowiskowe (np. kryteria zielonych zamówień publicznych) i społeczne, jak również zachęty do innowacji.

Program przyczynia się do realizacji kilku Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ. Oczekuje się, że najbardziej znaczący wkład będzie miał miejsce w przypadku dwóch z nich. Inwestycje w usługi zdrowotne i promocję zdrowego stylu życia przyczyniają się do wspierania celu „Dobre zdrowie i jakość życia”. Interwencje w ramach celu środowiskowego oraz inwestycje w OZE w ramach innych celów przyczynią się do realizacji celu ONZ „Działania w dziedzinie klimatu”.

Podczas realizacji Programu planowane inwestycje w działania wspierające cyfryzację w opiece zdrowotnej i cyfrowe rozwiązania w zarządzaniu, zielony rozwój, włączenie społeczne, będą zgodne z działaniami przewidzianymi w litewskim i polskim Planie Odbudowy i Odporności.

1.3. Uzasadnienie wybranych celów polityki oraz celów szczegółowych Interreg, odpowiadających im priorytetów, celów szczegółowych oraz form wsparcia, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, brakujących połączeń w infrastrukturze transgranicznej

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. c)

Tabela 1

Wybrany cel polityki lub wybrany cel szczegółowy Interreg	Wybrany cel szczegółowy	Priorytet	Uzasadnienie wyboru
<p>2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej</p>	<p>RSO2.7. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</p>	<p>1. Promowanie dobrego stanu środowiskowego i wzmocnienie zarządzania kryzysowego</p>	<p>Ochrona środowiska jest kluczowym tematem dla unijnych, krajowych i regionalnych agend zrównoważonego rozwoju, a także ważną częścią strategii istotnych dla obszaru objętego Programem. Na zapotrzebowanie na ten priorytet zwróciła uwagę również analiza potrzeb i możliwości oraz priorytetów europejskich. Obszar objęty Programem mógłby wybić się na prowadzenie w zakresie wykorzystania swojej przyrody dla dobra wspólnego, dzięki stosunkowo czystemu powietrzu, wysokiemu poziomowi zalesienia, obszarom chronionym oraz zwiększeniu świadomości ekologicznej mieszkańców do tworzenia współpracy na rzecz ochrony przyrody. Inwestycje powinny podnieść jakość środowiskową zasobów wodnych, przynieść więcej i lepiej utrzymanych terenów zielonych, większą różnorodność biologiczną. Istnieje również możliwość wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk pomiędzy lokalnymi i regionalnymi interesariuszami z Litwy i Polski działającymi w obszarze ochrony przyrody, redukcji zanieczyszczeń i zwiększania wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Wzmocnienie ochrony ludności i zarządzania klęskami żywiołowymi jest bardzo istotne, zważywszy na sytuację geopolityczną na obszarze</p>

Wybrany cel polityki lub wybrany cel szczegółowy Interreg	Wybrany cel szczegółowy	Priorytet	Uzasadnienie wyboru
			objętym Programem, biorąc pod uwagę trwającą agresję Rosji na Ukrainę, w szczególności uwzględniając fakt, że przesmyk suwalski jest częścią obszaru programowego. Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.
3. Lepiej skomunikowana Europa poprzez poprawę mobilności	RSO3.2. Rozwijanie i wzmacnianie zrównoważonej, odpornej na zmianę klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności krajowej, regionalnej i lokalnej, w tym poprawa dostępu do TEN-T i transgranicznej mobilności.	4. Poprawa połączeń (connectivity)	W przypadku granicy polsko-litewskiej wskaźnik procentowy ludności dostępnej drogą lądową w ciągu 90 minut jest poniżej średniej UE (46%), co stanowi przeszkodę dla współpracy transgranicznej. Poziom ten jest szczególnie niski w polskich regionach przygranicznych, gdzie zarówno województwo podlaskie (22%), jak i warmińsko-mazurskie (20%) osiągnęły wynik poniżej 50% średniej UE. Litwa ma wyższą dostępność drogową niż sąsiednie regiony w Polsce, ale jest nieco poniżej średniej UE, na poziomie 42%. Jednak położenie w pobliżu transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) stwarza znaczne możliwości dla biznesu i turystyki. Nieefektywna sieć połączeń drogowych wpływa szczególnie na odległe obszary transgraniczne, które stają się jeszcze bardziej odizolowane, co stwarza bariery w dostępie do obiektów kulturalnych i historycznych znajdujących się na tym obszarze. Ze względu na niską gęstość zaludnienia nie przewiduje się rozwoju połączeń kolejowych w przyszłości, dlatego należy skupić się na innych rozwiązaniach, które obejmowałyby np. wykorzystywanie autobusów do m.in. przewozów publicznych.

Wybrany cel polityki lub wybrany cel szczegółowy Interreg	Wybrany cel szczegółowy	Priorytet	Uzasadnienie wyboru
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	RSO4.5. Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.	2. Promocja dobrego stanu zdrowia fizycznego i emocjonalnego oraz promocja dziedzictwa kulturowego	Jakość i dostępność opieki zdrowotnej ma oczywisty wpływ na ogólny stan zdrowia i dobrobyt obywateli. Wyższe niż średnia UE wskaźniki umieralności, z przyczyn którym można zapobiegać i które można leczyć, na obszarze transgranicznym stanowią wezwanie do bliższej współpracy w tym zakresie. Dostępność usług zdrowotnych, w szczególności na obszarach wiejskich, jest ograniczona przez brak personelu medycznego oraz niewystarczającą lub przestarzałą infrastrukturę. Pandemia COVID-19 wywarła szczególną presję na zdrowie psychiczne mieszkańców, dodatkowo utrudniając utrzymanie połączeń transgranicznych i rozdzielając społeczności. Przejściowy charakter obszaru objętego Programem (wg typologii miejsko-wiejskiej EUROSTATU) oraz dalsza optymalizacja placówek medycznych stwarza zapotrzebowanie na rozwój mobilnych usług zdrowotnych. Zmiany demograficzne, starzenie się społeczeństwa, w szczególności na obszarze objętym Programem, wywierają coraz większą presję na władze lokalne i usługodawców w zakresie zapewnienia dostępnej i wysokiej jakości opieki zdrowotnej dla różnych grup społecznych, zwłaszcza dla ludzi starszych. Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca	RSO4.6. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu	2. Promocja dobrego stanu zdrowia fizycznego i	Istnieje wiele wspólnych elementów dziedzictwa kulturowego i historycznego, wspólnych tradycji kulinarnych i innych działań, dobrze rozwiniętych

Wybrany cel polityki lub wybrany cel szczegółowy Interreg	Wybrany cel szczegółowy	Priorytet	Uzasadnienie wyboru
włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	społecznym i innowacjach społecznych	emocjonalnego oraz promocja dziedzictwa kulturowego	<p>ośrodków wypoczynkowych oraz SPA, na obszarze objętym Programem. Jeziora, rzeki, różnorodne krajobrazy, parki, lasy, które pokrywają około 30% obszaru objętego Programem, mogą przyciągnąć większą liczbę turystów. Badanie KE dotyczące obszarów funkcjonalnych wykazało, że obszar ten jest dla turystyki stosunkowo mało znany. Program będzie realizował projekty w ramach obszarów tematycznych określonych w raporcie dotyczącym turystycznego transgranicznego obszaru funkcjonalnego (TCBFA) w celu dalszego wzmocnienia powiązań funkcjonalnych i współpracy w sektorze turystycznym. W przejściu na zrównoważoną turystykę niezbędna jest koordynacja z MSP. Rozwój turystyki na obszarze objętym Programem powinien być realizowany z poszanowaniem dziedzictwa i zasobów naturalnych, wymiaru społecznego oraz bez nastawienia na turystykę masową.</p> <p>Przed pandemią COVID-19 liczba turystów na obszarze objętym Programem stale rosła. Oprócz sytuacji pandemicznej, rosyjska agresja na Ukrainę i kryzys uchodźczy na granicy z Białorusią utrudniły wzrost liczby turystów i stanowią poważne wyzwanie dla poprawy sytuacji w przyszłości. Program zobowiązuje się do rozwoju usług kulturalnych i turystycznych, które mogłyby być świadczone przez cały rok w celu zmniejszenia zależności sezonowej. Ponadto, inwestycje w kulturę i turystykę ułatwią wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu i innowacjom społecznym, zrównoważeniu środowiskowemu i</p>

Wybrany cel polityki lub wybrany cel szczegółowy Interreg	Wybrany cel szczegółowy	Priorytet	Uzasadnienie wyboru
			<p>gospodarczemu społeczności lokalnych i regionów objętych programem. Jednocześnie celem będzie wzmocnienie ogólnego zrozumienia tych interakcji i zdolności w celu zapewnienia realnych i długoterminowych efektów przewidywanej zrównoważonej transformacji tych sektorów. Będzie to można osiągnąć poprzez rozwój miejsc nie tylko jako obiektów turystycznych, ale jako miejsc społeczności lokalnych oraz poprzez uwzględnienie potrzeb różnych osób.</p> <p>W przejściu do zrównoważonej turystyki koordynacja z MŚP jest niezbędna. MŚP stoją przed kilkoma wyzwaniami, np. brakiem odpowiednich kwalifikacji, koordynacji z zainteresowanymi stronami, brakiem wiedzy i ograniczonym dostępem do narzędzi służących wdrażaniu dostępnych rozwiązań, z którymi można poradzić sobie poprzez interwencje w ramach Programu.</p> <p>Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych partnerów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.</p>
6. Interreg: lepsze zarządzanie współpracą	ISO6.3. Budowanie wzajemnego zaufania, w szczególności poprzez wspieranie działań ułatwiających kontakty międzyludzkie (komponenty A, D oraz, w stosownych przypadkach, komponent B)	3. Wzmacnianie współpracy lokalnych, regionalnych i krajowych interesariuszy.	Program ma na celu wspieranie różnych działań oddolnych oraz zachęcanie do współpracy międzyludzkiej. Program Współpracy Transgranicznej Litwa– Polska 2014-2020 z powodzeniem wspierał różne projekty współpracy na małą skalę i istnieje potrzeba kontynuowania promocji współpracy lokalnych podmiotów. Umowa w sprawie dokumentacji granicznej określającej przebieg linii granicy państwowej

Wybrany cel polityki lub wybrany cel szczegółowy Interreg	Wybrany cel szczegółowy	Priorytet	Uzasadnienie wyboru
			<p>między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską (z 2019 roku) wskazuje, że chociaż nie ma szczególnych geograficznych/fizycznych barier granicznych, które utrudniałyby współpracę, istnieje kilka przeszkód natury kulturowej związanych z postawami społecznymi wobec sąsiadów, czy różnicami językowymi. Jest to szansa dla mniejszych partnerów na realizację działań międzyludzkich, przyczyniających się również do budowania potencjału administracji lokalnej w zakresie podnoszenia świadomości i łączenia mieszkańców. Organizacje samorządowe będą miały możliwość dotarcia do różnych partnerów celem promowania współpracy transgranicznej i nawiązywania kontaktów między instytucjami. Potencjał do przyciągania organizacji pozarządowych nie jest w pełni wykorzystany, jednak istnieje wiele organizacji w obszarze tematycznym programu, które mogą przyłączyć się do działań. W ramach tego priorytetu Program będzie zachęcał do uczestnictwa i promował zaangażowanie obywateli, jak również świadomość dotyczącą konieczności podejmowania współpracy transgranicznej. Udział w życiu politycznym na obszarze przygranicznym jest niski, a działania zaplanowane w ramach tego priorytetu spowodują zainteresowanie sprawami mieszkańców oraz działalnością władz lokalnych i regionalnych obszaru przygranicznego. Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.</p>

Wybrany cel polityki lub wybrany cel szczegółowy Interreg	Wybrany cel szczegółowy	Priorytet	Uzasadnienie wyboru
6. Interreg: lepsze zarządzanie współpracą	ISO6.6. Inne działania wspierające lepsze zarządzanie współpracą (wszystkie komponenty)	3. Wzmacnianie współpracy lokalnych, regionalnych i krajowych interesariuszy.	Program ma na celu wspieranie wymiany dobrych praktyk i wymiany doświadczeń instytucji publicznych w różnych obszarach działalności. Uczestnicy grup dyskusyjnych wskazywali na wiele potrzeb w zakresie budowania zdolności instytucji publicznych w obszarze społecznym: ograniczenie wykluczenia społecznego, rozwój usług społecznych, potrzeby społeczne osób z niepełnosprawnością. W zakresie edukacji uczestnicy grup dyskusyjnych wskazywali na potrzebę inwestowania we wspólne działania związane z wszystkimi formami edukacji, zapewnieniem szkoleń i przekwalifikowania niezbędnego na rynku pracy, cyfryzacją edukacji itp. Umiejętności informatyczne obywateli są niższe od średniej UE: w 2019 r. tylko 44% dorosłych obywateli Polski posiadało podstawowe lub lepsze umiejętności IT (średnia litewska – 56%, średnia UE – 58%). Ponadto w ramach tego priorytetu, partnerzy będą zachęceni do realizacji działań związanych z cyfryzacją, który to temat jest nierówno traktowany na obszarze objętym Programem. To szansa dla władz lokalnych na wdrożenie polityki, która miałaby duży wpływ na społeczności transgraniczne i stanowiłaby bazę dla przyszłej współpracy w tym obszarze. Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.
7. Interreg: Bezpieczniejsza i lepiej chroniona Europa	ISO7.1. Zarządzanie przekroczeniem granic	3. Wzmocnienie współpracy lokalnych, regionalnych i	Szereg wyzwań na granicy Litwy i Polski wymaga zapewnienia stałej gotowości do wspólnego działania przy jednoczesnym zapewnieniu

Wybrany cel polityki lub wybrany cel szczegółowy Interreg	Wybrany cel szczegółowy	Priorytet	Uzasadnienie wyboru
		krajowych interesariuszy	<p>bezpieczeństwa granicy litewsko-polskiej. Litwa i Polska są jednymi z najbardziej narażonych na nielegalną migrację z Białorusi, która próbuje przedostać się do innych krajów UE. Ta sytuacja powoduje wtórną nielegalną migrację wewnątrz UE. Zagrożenia geopolityczne i trwająca agresja Rosji na Ukrainę stwarzają kolejną presję na kontrolę granic wewnętrznych. Przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych było istotne podczas pandemii Covid-19.</p> <p>Według służb granicznych Litwy i Polski istnieje potrzeba wyższego poziomu gotowości do reagowania na nowe tendencje wspomniane powyżej i bieżące zagrożenia (takie jak przestępczość zorganizowana itp.). Biorąc pod uwagę zapewnienie stałej gotowości do wspólnego działania przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa granicy polsko-litewskiej, istnieje potrzeba posiadania wystarczającej infrastruktury, nowoczesnego specjalistycznego sprzętu i zdolności do wspólnych operacji. Wymaga to spójnego wyposażenia i odbudowy infrastruktury dawnych posterunków straży granicznej oraz rozwoju nowych obiektów. Istnieje również potrzeba czerpania z najlepszych praktyk UE w zakresie wzmocnienia specjalnych i taktycznych zdolności funkcjonariuszy litewskiej i polskiej straży granicznej do działania we wspólnych operacjach.</p>

2. Priorytety

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. d) i e)

2.1. Priorytet: 1 – Promowanie dobrego stanu środowiskowego i wzmocnienie zarządzania kryzysowego

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. d)

2.1.1. Cel szczegółowy: RSO2.7. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)

CS (vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia

2.1.1.1 Powiązane rodzaje działań i ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (i), art. 17 ust. 9 lit. c) (ii)

Oczekiwany wkład w realizację celu szczegółowego

Po pierwsze, Program poprawi możliwości zainteresowanych stron w dziedzinie ochrony przyrody, zachowania bioróżnorodności, redukcji zanieczyszczeń i rozwoju zielonej infrastruktury poprzez wspieranie wymiany doświadczeń i dzielenie się najlepszymi praktykami. Ponieważ jest to nowy temat dla Programu Współpracy Transgranicznej pomiędzy Litwą i Polską, otwiera to możliwość nawiązania profesjonalnych kontaktów dla lokalnych i regionalnych interesariuszy z obu krajów. Po drugie, Program przyczyni się do wzrostu świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie zmian klimatu i zachowań prośrodowiskowych. Element współpracy i zaangażowanie sąsiadów wnosi dodatkową atrakcyjność w kontekście działań na rzecz świadomości ekologicznej i stanowi przesłanie dla obywateli o globalnym charakterze problemów środowiskowych. Po trzecie, Program ma na celu wspieranie inicjatyw rozwoju i poprawy zielonej infrastruktury na terytorium objętym Programem. Będzie to również uzupełnieniem działań realizowanych w ramach CS dla turystyki i kultury. Po czwarte, Program przewiduje wspólne działania służące ograniczeniu różnych form zanieczyszczenia wód i innych form zanieczyszczenia występujących na obszarze objętym Programem. I wreszcie, Program przyczyni się do wzmocnienia ochrony ludności i zarządzania kryzysowego, biorąc pod uwagę sytuację geopolityczną w sąsiedztwie obszaru objętego Programem.

Projekty w ramach tego celu szczegółowego potencjalnie przyczynią się do działań w kilku Obszarach Polityki SUERMB (OP), którymi mogą być „OP Biogospodarka”, „OP Turystyka” i prawdopodobnie inne.

Powiązane rodzaje działań

- Wymiana doświadczeń w zakresie polityk stosowanych w dziedzinie ochrony przyrody, zachowania bioróżnorodności, redukcji zanieczyszczeń, rozwoju zielonej infrastruktury, wpływ środowiska na kapitał naturalny, usługi ekosystemowe;
- Wspólne działania oraz współpraca w zakresie edukacji ekologicznej i podnoszenia świadomości;
- Konserwacja i poprawa zielonych przestrzeni publicznych;
- Wspólne działania na rzecz zmniejszenia zanieczyszczenia wody (pestycydy, metale ciężkie, inne substancje zanieczyszczające), w tym zanieczyszczenia wody w zlewniach rzek;

- Wspólne opracowywanie rozwiązań w dziedzinie gospodarowania wodami i ściekami, wykorzystania wody deszczowej;
- Współpraca oraz wspólne działania identyfikujące i wzmacniające powiązania funkcjonalne i/lub obszary w zakresie ochrony środowiska i przyrody na obszarze objętym Programem i w jego najbliższym otoczeniu, zwiększające zakres pozytywnego oddziaływania na środowisko w obszarze transgranicznym.
- Wymiana praktyk w zakresie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) przez gospodarstwa domowe, gminy i instytucje, tj. szpitale, szkoły, przedszkola, domy opieki itp.
- Rozwój lub modernizacja zielonych przestrzeni publicznych i zielonej infrastruktury (parki o dużej różnorodności biologicznej, zielone ściany, zielone dachy, zielone place szkolne itp;)
- Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania sytuacji kryzysowych, gotowości, ostrzegania i reagowania na zagrożenia naturalne niezwiązane z klimatem i zagrożenia związane z działalnością człowieka;
- Rodzaje działań zostały ocenione jako zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH), gdyż ze względu na swój charakter nie przewiduje się ich znaczącego negatywnego wpływu na środowisko.

2.1.1.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków

Podstawa prawna: art. 17 ust 9 lit. c)(i)

--

2.1.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (ii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iii)

Tabela 2 - Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1	SO2.7	RCO87	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie)	organizacje	0	46
1	SO2.7	RCO116	Wspólnie opracowane rozwiązania	rozwiązania	0	12

Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
1	SO2.7	RCR84	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie) po zakończeniu projektu	organizacje	0,00	2020	44,00	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	
1	SO2.7	RCR104	Rozwiązania przyjęte lub zastosowane na szerszą skalę przez organizacje	rozwiązania	0,00	2020	9,00	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	
1	SO.2.7	RCR96	Ludność korzystająca ze środków ochrony przed zagrożeniami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem i zagrożeniami spowodowanymi działalnością człowieka	osoby	0,00	2022	1 843 168	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	

2.1.1.3. Główne grupy docelowe

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iv)

Główne rodzaje beneficjentów, którzy mają być finansowani w ramach niniejszego celu szczegółowego, to:

- Władze lokalne, regionalne i krajowe;
- Organy publiczne i podmioty prawa publicznego;
- Stowarzyszenia;
- Organizacje pozarządowe;
- Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT).

Głównymi grupami docelowymi tego celu szczegółowego są społeczności lokalne, odwiedzający i turyści, a także MŚP jako odbiorcy wsparcia pośredniego itp.

2.1.1.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iv)

W ramach Programu nie przewiduje się wykorzystania żadnych z wymienionych narzędzi terytorialnych.

2.1.1.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)(v)

Program nie przewiduje wykorzystania instrumentów finansowych.

Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.

2.1.1.6. Indykatorywny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (vi), art. 17 ust. 9 lit. c) (v)

Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
1	SO2.7	EFRR	071. Promowanie wykorzystania materiałów pochodzących z recyklingu jako surowców	1 223 811,00
1	SO2.7	EFRR	046. Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie zwiększenia świadomości	2 447 622,00
1	SO2.7	EFRR	079. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo i zasoby, zielona i niebieska infrastruktura	3 671 432,00
1	SO2.7	EFRR	061. Zapobieganie zagrożeniom naturalnym niezwiązanym z klimatem (np. trzęsienia ziemi) oraz wywołanym działalnością człowieka (np. awarie przemysłowe) i zarządzanie ryzykiem w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy zarządzania klęskami i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe	2 447 622,00
1	SO2.7	EFRR	059. Działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami: pożary (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe)	3 671 432,00
1	SO2.7	EFRR	060. Działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami: inne zagrożenia, np. burze i susze (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe)	3 671 432,00
1	SO2.7	EFRR	078. Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000	2 447 622,00
1	SO2.7	EFRR	052. Inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych (w tym energia geotermalna)	1 223 811,00
1	SO2.7	EFRR	064. Gospodarka wodna i ochrona zasobów wodnych (w tym zarządzanie dorzeczami, specjalne środki adaptacji do zmian klimatu, redukcja wycieków)	1 223 811,00
1	SO2.7	EFRR	065. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2 447 622,00

Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO2.7	EFRR	01. Dotacja	24 476 215,00

Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO2.7	EFRR	33. Inne podejście – brak ukierunkowania terytorialnego	24 476 215.00

2.2. Priorytet: 2 – Promocja dobrego stanu zdrowia fizycznego i emocjonalnego oraz promocja dziedzictwa kulturowego

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. d)

2.2.1. Cel szczegółowy: RSO4.5. Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)

Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.

2.2.1.1 Powiązane rodzaje działań oraz ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (i), art. 17 ust. 9 lit. c) (ii)

Oczekiwany wkład w realizację celu szczegółowego

Po pierwsze, Program przyczyni się do równego dostępu do opieki zdrowotnej poprzez wspieranie wspólnego rozwoju lub modernizacji usług tej służby, koncentrując się głównie na mniejszych instytucjach ochrony zdrowia na przygranicznych obszarach wiejskich, które również powinny skorzystać z Programu. Rozwój ten obejmuje zwiększenie personelu medycznego i pomocniczego, wolontariuszy, a także uzupełnienie braków w niezbędnym sprzęcie. Po drugie, rozwój mobilnych usług zdrowotnych spowoduje również poprawę dostępu do opieki zdrowotnej, jak również możliwości utworzenia infolinii (związanych z kwestiami dotyczącymi COVID, problemami psychicznymi itp.) dla społeczności transgranicznych w celu zapewnienia dodatkowych informacji i wsparcia. Po trzecie, Program będzie szczególnie zainteresowany zdrowiem psychicznym oraz będzie wspierał współpracę w tym zakresie. Po czwarte, aktywne i zdrowe starzenie się jest kluczowym przedmiotem zainteresowania Programu. Wspólne szkolenia i wymiana doświadczeń w zakresie metod profilaktyki i leczenia stanowią dodatkową wartość dodaną działań. Wszystkie działania, w tym wdrażanie i monitorowanie podczas całego cyklu życia Programu będą zgodne z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (UNCPRD). Inwestycje będą musiały wykazać zgodność ze strategią deinstytucjonalizacji i odpowiednimi ramami politycznymi i prawnymi UE w zakresie przestrzegania zobowiązań dotyczących praw człowieka, a mianowicie Kartą Praw Podstawowych, Europejskim Filarem Praw Społecznych i Strategią na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030

Projekty w ramach tego celu szczegółowego Programu potencjalnie przyczynią się do działań SUERMB „OP Zdrowie”.

Powiązane rodzaje działań

- Wspólny rozwój lub modernizacja zakładów i usług opieki zdrowotnej, usług opieki długoterminowej, telefonów zaufania, usług on-line związanych ze zdrowiem, usług ratowania, wspólne szkolenia dla personelu medycznego, pomocniczego i wolontariuszy;

- Wspólne działania oraz współpraca sprzyjające aktywnemu i zdrowemu starzeniu się (w tym, przykładowo, promowanie aktywności fizycznej, regularne kontrole stanu zdrowia, pomoc medyczna itp.);
- Rozwój mobilnych usług opieki zdrowotnej (np. transgraniczny mammobus, transgraniczny autobus do oddawania krwi itp.);
- Wspólne działania i współpraca w dziedzinie zdrowia psychicznego;
- Działania w zakresie innowacyjnych rozwiązań technologicznych; transgraniczne usługi informacyjne; działania w zakresie usług rejestracji online dla instytucji medycznych; badania dotyczące gromadzenia danych na temat mobilności i przepływów pacjentów; poprawa dostępu do informacji dla pacjentów niepełnosprawnych oraz ich opiekunów.

Rodzaje działań zostały ocenione jako zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH), gdyż ze względu na swój charakter nie przewiduje się ich znaczącego negatywnego wpływu na środowisko.

[1] https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/studies/2021/identification-of-key-elements-for-creating-the-touristic-cross-border-functional-area-at-the-lithuanian-polish-border

2.2.1.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków

Podstawa prawna: art. 17 ust 9 lit. c)(i)

--

2.2.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (ii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iii)

Tabela 2 - Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	RSO4.5	RCO69	Pojemność nowych lub zmodernizowanych zakładów opieki zdrowotnej	osoby/rok	0	13 404
2	RSO4.5	RCO87	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie)	organizacje	0	30
2	RSO4.5	RCO116	Wspólnie opracowane rozwiązania	rozwiązania	0	7

Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
2	RSO4.5	RCR73	Użytkownicy nowych lub zmodernizowanych zakładów opieki zdrowotnej rocznie	użytkownicy/rok	482,00	2020	2010,00	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	
2	RSO4.5	RCR104	Rozwiązania przyjęte lub zastosowane na szerszą skalę przez organizacje	rozwiązania	0,00	2020	5,00	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	
2	RSO4.5	RCR84	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie) po zakończeniu projektu	organizacje	0,00	2020	29,00	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	

2.2.1.3. Główne grupy docelowe

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iv)

Główne rodzaje beneficjentów, którzy mają być finansowani w ramach niniejszego celu szczegółowego, to:

- Władze lokalne, regionalne i krajowe;
- Organy publiczne i podmioty prawa publicznego;
- Stowarzyszenia;
- Organizacje pozarządowe;
- Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT).

Głównymi grupami docelowymi tego celu szczegółowego są społeczności lokalne, odwiedzający i turyści, a także MŚP jako odbiorcy wsparcia pośredniego itp.

2.2.1.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iv)

W ramach Programu nie przewiduje się wykorzystania żadnych z wymienionych narzędzi terytorialnych.

2.2.1.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)(v)

Program nie przewiduje wykorzystania instrumentów finansowych.

Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.

2.2.1.6. Indykacyjny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (vi), art. 17 ust. 9 lit. c) (v)

Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO4.5	EFRR	130. Aktywa ruchome związane ze zdrowiem	2 516 830,00
2	RSO4.5	EFRR	173. Wzmacnianie zdolności instytucjonalnej władz publicznych i zainteresowanych stron do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie współpracy terytorialnej w kontekście transgranicznym, transnarodowym, morskim i międzyregionalnym	3 775 243,00
2	RSO4.5	EFRR	160. Działania na rzecz poprawy dostępności, efektywności i odporności systemów opieki zdrowotnej (z wyłączeniem infrastruktury)	2 516 829,00
2	RSO4.5	EFRR	129. Sprzęt medyczny	1 887 622,00
3	RSO4.5	EFRR	128. Infrastruktura medyczna	1 887 621,00

Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO4.5	EFRR	01. Dotacja	12 584 145.00

Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO4.5	EFRR	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	12 584 145.00

2.2.2. Cel szczegółowy: RSO4.6. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)

Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

2.2.2.1 Powiązane rodzaje działań oraz ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (i), art. 17 ust. 9 lit. c) (ii)

Oczekiwany wkład w realizację celu szczegółowego

Rola kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, integracji i innowacji społecznej zostanie wzmocniona na kilka sposobów. Po pierwsze, Program zapewni lepsze wsparcie i zwiększenie widoczności obszaru transgranicznego jako celu podróży turystycznych. Uważa się, że wspólne wysiłki komunikacyjne mogą przynieść lepsze rezultaty niż działania realizowane w jednym kraju. Po drugie, Program ułatwi wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego dla rozwoju wspólnych produktów i usług kulturalnych i turystycznych, szczególnie tych związanych ze zrównoważoną turystyką, w tym tworzenia wspólnych szlaków turystycznych. W rezultacie wspólne litewsko-polskie dziedzictwo (materialne i niematerialne) powinno być lepiej prezentowane lokalnym i zagranicznym gościom. Po trzecie, Program będzie wykorzystywał dziedzictwo nie tylko dla celów turystycznych, ale także dla innych celów wspólnotowych, takich jak cele społeczne, edukacyjne, itp. Celem jest, aby wspierane obiekty łączyły potrzeby turystyczne i kulturalne z potrzebami społecznymi i edukacyjnymi społeczności lokalnych. Po czwarte, wspierana będzie infrastruktura i inne inwestycje ułatwiające zrównoważoną turystykę. Szczególną uwagę w rozwoju infrastruktury należy zwrócić na potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Wreszcie, Program planuje wspierać działania, które przyczynią się do rozwoju turystycznego transgranicznego obszaru funkcjonalnego, zgodnie z założeniami studium KE. Ogólnie rzecz biorąc, rozwój kultury i turystyki powinien zmniejszać sezonową zmienność branży, ułatwiać integrację społeczną i dążyć do innowacji społecznych.

Projekty w ramach tego celu szczegółowego potencjalnie przyczynią się do działań w kilku Obszarach Polityki SUERMB (OP), którymi mogą być „OP Turystyka”, „OP Kultura” i prawdopodobnie inne. Wszelkie działania w ramach tego celu szczegółowego będą realizowane zgodnie z najlepszymi praktykami i w oparciu o zasady jakości określone przez międzynarodowe karty dziedzictwa kulturowego i wytyczne, w tym standardy określone przez Międzynarodową Radę Ochrony Zabytków i Miejsc Historycznych (ICOMOS). Beneficjenci będą zachęceni do badania i śledzenia inicjatywy Nowego Europejskiego Bauhausu na wszystkich etapach realizacji i rozwoju projektu, w celu ułatwienia zrównoważonego i integracyjnego rozwoju. Wszelkie inwestycje infrastrukturalne planowane w ramach tego celu szczegółowego będą ściśle monitorowane w oparciu o ich wpływ na środowisko. Beneficjenci, jak również organy Programu, zapewniają właściwy monitoring i ocenę oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami krajowymi. Jednakże bardziej szczegółowe wymagania zostaną określone na późniejszym etapie podczas przygotowywania zaproszeń do składania wniosków.

W przypadku wsparcia dla obiektów kulturalnych i przyrodniczych, jak również w przypadku wsparcia dla wszystkich innych projektów, sprawdzany będzie ich potencjał w zakresie utrzymania wymogów trwałości podczas procesu oceny projektu. W procesie wyboru projektów zostanie zapewnione, że

miejsca, które pozostałyby niewykorzystane lub opuszczone, nie będą wspierane. Szczegółowe informacje zostaną przedstawione w kryteriach wyboru projektów. Również procedury Programu zapewnią odpowiedni monitoring spełniania wymogów trwałości.

Holistyczne podejście do rozwoju turystyki zapewni koordynację gospodarczych, społecznych i środowiskowych obszarów współpracy. Podczas promowania regionu jako pojedynczego celu podróży, beneficjenci będą zachęceni do poszukiwania innych możliwości finansowania. Działania ukierunkowane na promocję wspólnych produktów turystycznych i destynacji zwiększą widoczność regionu, co będzie szczególnie korzystne jeżeli chodzi o przyciąganie zewnętrznych funduszy, które zapewnią utrzymanie obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego po zakończeniu projektu. Dodatkowo, w celu uzyskania finansowej samowystarczalności, beneficjenci rozwiną silniejsze więzi z sąsiednimi regionami, co z kolei zaowocuje budową zdolności lokalnych podmiotów do wszelkiej przyszłej współpracy i poszukiwania trwałych zasobów finansowych. Jeśli chodzi o trwałość projektu, beneficjenci zapewnią kontynuację wykorzystania rezultatów projektu po jego zakończeniu zgodnie z zasadami Programu.

Powiązane rodzaje działań

- Rozwój wspólnych strategii marketingowych oraz ich wdrażanie;
- Rozwój wspólnych szlaków turystycznych i kulturowych, produkty i usługi;
- Wspólne imprezy i wydarzenia kulturalne, w tym poszukiwanie partnerów po drugiej stronie granicy z podobnymi inicjatywami; promocja ekoturystyki i rozwiązań w zakresie zmiany zachowań w odniesieniu do ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego;
- Zrównoważony rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego, w tym wartości niematerialnych, dla potrzeb zrównoważonej turystyki, kultury i społeczności (społecznych, edukacyjnych);
- Wspólne inicjatywy w zakresie utrzymania i rewitalizacji obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego;
- Wprowadzanie nowych technologii, rozwiązań cyfrowych na potrzeby ochrony zasobów naturalnych i dziedzictwa kulturowego;
- Współpraca i wspólne działania wdrażające koncepcje turystycznego transgranicznego obszaru funkcjonalnego zaproponowane w opracowaniu KE „Identyfikacja kluczowych elementów turystycznego transgranicznego obszaru funkcjonalnego na pograniczu litewsko-polskim”[1]
- Wspólne rozwiązania mające na celu poprawę odporności sektora kultury, poprawę równego dostępu dla grup w trudnej sytuacji, skupiające się na włączeniu społecznym i dostępności.
- Inwestycje zapewniające dostępność obiektów turystycznych lub kulturalnych (miejsca parkingowe, ścieżki rowerowe i piesze, etc.) w ramach wspólnych projektów turystycznych i kulturalnych.

Inwestycje związane z turystyką będą odpowiadać zasadom Ścieżki transformacji dla turystyki np. w zakresie cyfrowej i ekologicznej transformacji, odporności, zrównoważenia i podejścia strategicznego.

W celu zapewnienia trwałości finansowej inwestycji związanych z turystyką zostanie zapewnione, że wspierane projekty są skoordynowane z projektami na sąsiednich obszarach (aby uniknąć nakładania się i wzajemnej konkurencji), mają wpływ wykraczający poza sam projekt na stymulowanie aktywności turystycznej na danym obszarze i będą odpowiednio utrzymywane przez lata po ich zakończeniu.

Rodzaje działań zostały ocenione jako zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” (DNSH), gdyż ze względu na swój charakter nie przewiduje się ich znaczącego negatywnego wpływu na środowisko.

[1] https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/studies/2021/identification-of-key-elements-for-creating-the-touristic-cross-border-functional-area-at-the-lithuanian-polish-border

2.2.2.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków

Podstawa prawna: art. 17 ust 9 lit. c)(i)

--

2.2.2.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (ii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iii)

Tabela 2 - Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	RSO4.6	RCO77	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	obiekty kulturalne i turystyczne	0	22
2	RSO4.6	RCO87	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie)	organizacje	0	43
2	RSO4.6	RCO116	Wspólnie opracowane rozwiązania	rozwiązania	0	11

Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
2	RSO4.6	RCR104	Rozwiązania przyjęte lub zastosowane na szerszą skalę przez organizacje	rozwiązania	0,00	2020	8,00	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	
2	RSO4.6	RCR77	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	odwiedzający/rok	249 502	2019	286 927	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	Za rok odniesienia przyjęto rok 2019, ponieważ z powodu pandemii COVID-19 w 2020 roku branża turystyczna została poważnie dotknięta i nie odzwierciedlała zwykłej sytuacji.
2	RSO4.6	RCR84	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie) po zakończeniu projektu	organizacje	0,00	2020	41,00	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	

2.2.2.3. Główne grupy docelowe

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iv)

Główne rodzaje beneficjentów, którzy mają być finansowani w ramach niniejszego celu szczegółowego, to:

- Władze lokalne, regionalne i krajowe;
- Organy publiczne i podmioty prawa publicznego;
- Stowarzyszenia;
- Organizacje pozarządowe;
- Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT).
- Małe i średnie przedsiębiorstwa.

Głównymi grupami docelowymi tego celu szczegółowego są społeczności lokalne, odwiedzający i turyści, a także MŚP jako odbiorcy wsparcia pośredniego lub partnerzy projektowi itp.

2.2.2.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iv)

W ramach Programu nie przewiduje się wykorzystania żadnych z wymienionych narzędzi terytorialnych.

2.2.2.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)(v)

Program nie przewiduje wykorzystania instrumentów finansowych.

Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.

2.2.2.6. Indykatorywny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (vi), art. 17 ust. 9 lit. c) (v)

Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO4.6	EFRR	166. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	9 980 675,00
2	RSO4.6	EFRR	165. Ochrona, rozwój i promowanie publicznych aktywów z dziedziny turystyki i usług turystycznych	9 980 675,00
2	RSO4.6	EFRR	167. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000	8 554 865,00

Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO4.6	EFRR	01. Dotacja	28 516 215.00

Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO4.6	EFRR	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	28 516 215.00

2.3. Priorytet: 3 – Wzmacnianie współpracy lokalnych, regionalnych i krajowych interesariuszy

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. d)

2.3.1. Cel szczegółowy: ISO6.3. Budowanie wzajemnego zaufania, w szczególności poprzez zachęcanie do działań międzyludzkich (komponenty A, D oraz, w stosownych przypadkach, komponent B)

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)

Budowanie wzajemnego zaufania, w szczególności poprzez wspieranie działań ułatwiających kontakty międzyludzkie

2.3.1.1 Powiązane rodzaje działań oraz ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (i), art. 17 ust. 9 lit. c) (ii)

Oczekiwany wkład w realizację celu szczegółowego

Program przyczyni się do budowania wzajemnego zaufania poprzez zachęcanie do podejmowania różnych działań międzyludzkich. Przewiduje się, że dzięki wymianie doświadczeń partnerzy zwiększą swoje możliwości i opracują nowe rozwiązania w zakresie innowacji społecznych w celu poprawy życia społeczności transgranicznych. Po pierwsze, promowane będą różne inicjatywy, takie jak konferencje, warsztaty itp. wzmacniające tworzenie sieci kontaktów i współpracę lokalnych zainteresowanych stron. Po drugie, program będzie wspierał wspólne budowanie odpowiedniego potencjału, wspólne wydarzenia i działania kulturalne. Po trzecie, szczególnym zainteresowaniem cieszy się wzmocnienie zaangażowania obywateli w proces podejmowania decyzji i egzekwowania prawa przez organizacje społeczności lokalnych. Po czwarte, Program przyczyni się do działań o charakterze międzyludzkim poprzez promowanie sportu i zdrowego stylu życia społeczności transgranicznych, wychodzenie poza praktyki krajowe, dzielenie się doświadczeniami i wzmocnianie współpracy pomiędzy władzami i społecznościami lokalnymi.

Projekty w ramach tego celu szczegółowego potencjalnie przyczynią się do działań w kilku Obszarach Polityki SUERMB (OP), którymi mogą być „OP Bezpieczeństwo”, „OP Kultura” i prawdopodobnie inne.

Cel szczegółowy Interreg dotyczy wyzwań związanych z zarządzaniem i koncentruje się na miękkich działaniach w zakresie współpracy i działaniach międzyludzkich, dlatego inwestycje w sprzęt lub infrastrukturę muszą mieć charakter pilotażowy i demonstracyjny oraz wyraźnie przyczyniać się do budowania zdolności instytucjonalnych, samodzielna infrastruktura nie będzie wspierana.

Powiązane rodzaje działań

- Realizacja inicjatyw (konferencje, warsztaty itp.), mających na celu wzmocnienie zdolności do tworzenia sieci kontaktów i współpracy podmiotów lokalnych;

- Wspólne szkolenia, wydarzenia o charakterze publicznym oraz inne rodzaje budowania potencjału związane ze zwiększaniem możliwości administracyjnych lokalnych zainteresowanych stron;
- Identyfikacja i ograniczenie barier we współpracy pomiędzy interesariuszami z różnych jednostek administracyjnych i sektorów w celu wdrożenia wspólnych rozwiązań;
- Działania wspierające zaangażowanie obywateli w podejmowanie decyzji, partycypację polityczną, wzmacnianie organizacji lokalnych społeczności, wzmacnianie potencjału i zaangażowania obywatelskiego mieszkańców;
- Wymiana wiedzy i dobrych praktyk w zakresie zarządzania podejściami partycypacyjnymi, w tym testowanie rozwiązań cyfrowych w celu dalszej dystrybucji na poziomie terytorialnym;
- Zakup drobnego sprzętu oraz inwestycje o niewielkim zakresie, dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, niezbędne do realizacji projektu współpracy i zrównoważonych działań, które muszą mieć charakter pilotażowy i demonstracyjny;
- Opracowanie strategii i testowanie możliwych rozwiązań w zakresie promocji sportu i zdrowego stylu życia wśród społeczności przygranicznych;
- Wspólne planowanie i przygotowanie działań w zakresie łagodzenia ryzyka związanego z klimatem.
- Wspólne wydarzenia o charakterze publicznym mające na celu budowanie silniejszych transgranicznych wspólnot sąsiedzkich.

Rodzaje działań zostały ocenione jako zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH), gdyż ze względu na swój charakter nie przewiduje się ich znaczącego negatywnego wpływu na środowisko.

2.3.1.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków

Podstawa prawna: art. 17 ust 9 lit. c)(i)

--

2.3.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (ii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iii)

Tabela 2 - Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
3	ISO6.3	RCO81	Uczestnictwo we wspólnych działaniach transgranicznych	uczestnicy	0	275
3	ISO6.3	RCO115	Wspólnie organizowane transgraniczne wydarzenia publiczne	wydarzenia	0	33
3	ISO6.3	RCO87	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie)	organizacje	11	34

Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
3	ISO6.3	RCR85	Uczestnictwo we wspólnych działaniach transgranicznych po zakończeniu projektu	uczestnicy	0,00	2020	68	Ankieta	
3	ISO6.3	RCR84	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie) po zakończeniu projektu	organizacje	0,00	2020	32	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	

2.3.1.3. Główne grupy docelowe

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iv)

Główne rodzaje beneficjentów, którzy mają być finansowani w ramach niniejszego celu szczegółowego, to:

- Władze lokalne, regionalne i krajowe;
- Organy publiczne i podmioty prawa publicznego;
- Stowarzyszenia;
- Organizacje pozarządowe;
- Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT).

Głównymi grupami docelowymi tego celu szczegółowego są społeczności lokalne, odwiedzający i turyści, a także MŚP jako odbiorcy wsparcia pośredniego itp.

2.3.1.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iv)

W ramach Programu nie przewiduje się wykorzystania żadnych z wymienionych narzędzi terytorialnych.

2.3.1.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)(v)

Program nie przewiduje wykorzystania instrumentów finansowych.

Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.

2.3.1.6. Indykatorywny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (vi), art. 17 ust. 9 lit. c) (v)

Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
3	ISO6.3	EFRR	173. Wzmacnianie zdolności instytucjonalnej władz publicznych i zainteresowanych stron do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie współpracy terytorialnej w kontekście transgranicznym, transnarodowym, morskim i międzyregionalnym	6 292 072.00

Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
3	ISO6.3	EFRR	01. Dotacja	6 292 072.00

Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
3	ISO6.3	EFRR	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	6 292 072.00

2.3.2. Cel szczegółowy: ISO6.6. Inne działania wspierające lepsze zarządzanie współpracą (wszystkie komponenty)

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)

Inne działania wspierające lepsze zarządzanie współpracą

2.3.2.1 Powiązane rodzaje działań oraz ich oczekiwany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenu morskiego

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (i), art. 17 ust. 9 lit. c) (ii)

Oczekiwany wkład w realizację celu szczegółowego

Zakłada się, że partnerzy zwiększą potencjał, wzmocnią współpracę transgraniczną i opracują nowe rozwiązania poprawiające współpracę transgraniczną i zarządzanie.

Po pierwsze, Program będzie wspierał transfer dobrych praktyk pomiędzy litewskimi i polskimi zainteresowanymi stronami w różnych obszarach polityki, w tym w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym oraz efektywności energetycznej. Po drugie, Program będzie w szczególności promował współpracę w dziedzinie edukacji, w tym kształcenia zawodowego, nauki przez całe życie itp. oraz szkoleń i włączenia społecznego. Po trzecie, Program będzie propagował współpracę w różnych dziedzinach zarządzania: pomiędzy strażą pożarną i służbami ratowniczymi, policją, instytucjami społecznymi i edukacyjnymi, wymianę doświadczeń pomiędzy władzami lokalnymi, dzielenie się wiedzą i najlepszymi praktykami w różnych sferach, w tym działania angażujące organizacje pozarządowe celem uzyskania synergii i wniesienia wartości dodanej podczas wspólnego rozwiązywania problemów istotnych dla społeczności transgranicznych.

Projekty w ramach tego celu szczegółowego potencjalnie przyczynią się do działań w kilku Obszarach Polityki SUERMB (OP), którymi mogą być „OP Bezpieczeństwo”, „OP Edukacja” i prawdopodobnie inne.

Cel szczegółowy Interreg dotyczy wyzwań związanych z zarządzaniem i koncentruje się na miękkich działaniach w zakresie współpracy i działaniach międzyludzkich, dlatego inwestycje w sprzęt lub infrastrukturę muszą mieć charakter pilotażowy i demonstracyjny oraz wyraźnie przyczyniać się do budowania zdolności instytucjonalnych, samodzielna infrastruktura nie będzie wspierana.

Powiązane rodzaje działań

- Wymiana doświadczeń oraz współpraca między władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi a także dostawcami usług publicznych;
- Opracowanie i wdrożenie wspólnych strategii i planów wykonawczych w celu poprawy jakości usług publicznych związanych z edukacyjnymi rozwiązaniami cyfrowymi;
- Wspólne działania oraz współpraca w dziedzinie pożarnictwa i służb ratowniczych i mundurowych;
- Wymiana doświadczeń w zakresie polityk, a następnie wdrożenie i przetestowanie możliwych rozwiązań w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym i efektywności energetycznej;

- Wymiana najlepszych praktyk w zakresie integracji społecznej i pracy z grupami defaworyzowanymi (np. osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi), wspólny rozwój lub modernizacja usług społecznych, w tym projekty pilotażowe i innowacje społeczne związane z tymi projektami; wspólne szkolenia dla dostawców usług społecznych i innych specjalistów pracujących z grupami docelowymi;
- Małe i pilotażowe inwestycje niezbędne do realizacji projektu współpracy a także trwałości jego rezultatów;
- Wspólne działania identyfikujące oraz wzmacniające funkcjonalne powiązania tematyczne na obszarze objętym Programem i w jego najbliższym otoczeniu, zwiększające oddziaływanie na obszar;
- Opracowanie rozwiązań w zakresie zarządzania cyfrowego w celu zapewnienia lepszych usług publicznych na obszarze objętym Programem;
- Wspieranie wymiany informacji i transferu wiedzy na poziomie transgranicznym/regionalnym/lokalnym na temat możliwych działań mających na celu złagodzenie zagrożeń związanych z klimatem oraz podnoszenie świadomości wśród decydentów i obywateli.

Rodzaje działań zostały ocenione jako zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH), gdyż ze względu na swój charakter nie przewiduje się ich znaczącego negatywnego wpływu na środowisko.

2.3.2.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków

Podstawa prawna: art. 17 ust 9 lit. c)(i)

--

2.3.2.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (ii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iii)

Tabela 2 - Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
3	ISO6.6	RCO85	Uczestnictwo we wspólnych programach szkoleniowych	uczestnicy	0	462
3	ISO6.6	RCO87	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie)	organizacje	0	34
3	ISO6.6	RCO116	Wspólnie opracowane rozwiązania	rozwiązania	0	7

Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
3	ISO6.6	RCR84	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie) po zakończeniu projektu	organizacje	0,00	2020	32,00	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	
3	ISO6.6	RCR104	Rozwiązania przyjęte lub zastosowane na szerszą skalę przez organizacje	rozwiązania	0,00	2020	5,00	Raport/sprawozdanie okresowe	
3	ISO6.6	RCR81	Liczba osób kończących wspólne programy szkoleniowe	uczestnicy	0,00	2020	415,00	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	

2.3.2.3. Główne grupy docelowe

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iv)

Główne rodzaje beneficjentów, którzy mają być finansowani w ramach niniejszego celu szczegółowego, to:

- Władze lokalne, regionalne i krajowe;
- Organy publiczne i podmioty prawa publicznego;
- Stowarzyszenia;
- Organizacje pozarządowe;
- Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT).

Głównymi grupami docelowymi tego celu szczegółowego są społeczności lokalne, odwiedzający i turyści, a także MŚP jako odbiorcy wsparcia pośredniego itp.

2.3.2.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iv)

W ramach Programu nie przewiduje się wykorzystania żadnych z wymienionych narzędzi terytorialnych.

2.3.2.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)(v)

Program nie przewiduje wykorzystania instrumentów finansowych.

Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.

2.3.2.6. Indykacyjny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (vi), art. 17 ust. 9 lit. c) (v)

Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
3	ISO6.6	EFRR	173. Wzmacnianie zdolności instytucjonalnej władz publicznych i zainteresowanych stron do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie współpracy terytorialnej w kontekście transgranicznym, transnarodowym, morskim i międzyregionalnym	6 292 071.00

Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
3	ISO6.6	EFRR	01. Dotacja	6 292 071.00

Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
3	ISO6.6	EFRR	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	6 292 071.00

2.3.3. Cel szczegółowy: ISO7.1. Zarządzanie przekraczaniem granic

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e)

Zarządzanie przekroczeniem granicy

2.3.3.1 Odpowiednie rodzaje działań i ich oczekiwany wkład w realizację tych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenów morskich

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) ppkt (i), art. 17 ust. 9 lit. c) ppkt (ii).

Oczekiwany wkład w realizację celu szczegółowego

Spodziewane jest, że partnerzy zwiększą zdolności służb granicznych i ich gotowość do wspólnego działania przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa granicy polsko-litewskiej.

Program będzie wspierał modernizację obiektów i sprzętu do wspólnych patroli i innych operacji na granicy wewnętrznej UE, a także wyposaży funkcjonariuszy w konkretne praktyczne zasoby niezbędne do działania i wdrażania transgranicznej współpracy w zakresie egzekwowania prawa.

Projekt w ramach tego celu szczegółowego Programu potencjalnie przyczyni się do działania z obszaru polityki EUSBSR (PA) "Bezpieczeństwo".

Powiązane rodzaje działań

- Wzmocnienie zdolności funkcjonariuszy straży granicznej do prowadzenia wspólnych operacji;
- Poprawa obiektów i sprzętu do zarządzania granicami.

Rodzaje działań zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Nie czyn poważnych szkód), ponieważ nie oczekuje się, że będą miały znaczący negatywny wpływ na środowisko ze względu na swój charakter.

2.3.3.1b. Definicja beneficjenta indywidualnego lub ograniczonej listy beneficjentów oraz procedura przyznawania pomocy

Podstawa prawna: art. 17 ust. 9 lit. c) ppkt (i)

--

2.3.3.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) ppkt (ii), art. 17 ust. 9 lit. c) ppkt (iii).

Tabela 2 - Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
3	ISO7.1.	RCO87	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie)	organizacje	0	2

Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
3	ISO7.1.	RCR84	Organizacje współpracujące ponad granicami (transgranicznie) po zakończeniu projektu	organizacje	0	2020	2	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	

2.3.3.3 Główne grupy docelowe

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iv)

Głównymi beneficjentami planowanymi do objęcia finansowaniem w ramach tego celu szczegółowego są:

- Władze lokalne, regionalne i krajowe;

Głównymi grupami docelowymi celu szczegółowego są społeczności lokalne, osoby przekraczające granicę polsko-litewską.

2.3.3.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iv)

W ramach Programu nie przewiduje się wykorzystania żadnych z wymienionych narzędzi terytorialnych.

2.3.3.5 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)(v)

Program nie przewiduje wykorzystania instrumentów finansowych.

Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.

2.3.3.6 Indykacyjny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (vi), art. 17 ust. 9 lit. c) (v)

Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
3	ISO7.1	EFRR	174. Interreg: zarządzanie przekraczaniem granic oraz zarządzanie mobilnością i migracją	4 658 035,00

Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
3	ISO7.1	EFRR	01. Dotacja	4 658 035.00

Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
3	ISO7.1	EFRR	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	4 658 035.00

2.4. Priorytet 4: Poprawa połączeń

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. d)

2.4.1. Cel szczegółowy: RSO3.2. Rozwój i wzmocnienie zrównoważonej, odpornej na zmianę klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności krajowej, regionalnej i lokalnej, w tym poprawa dostępu do TEN-T i poprawa transgranicznej mobilności

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e)

Cel szczegółowy (vii) Rozwijanie i wzmocnienie zrównoważonej, odpornej na zmianę klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności krajowej, regionalnej i lokalnej, w tym poprawa dostępu do TEN-T i mobilności transgranicznej

2.4.1.1 Powiązane rodzaje działań i ich oczekiwany wkład w realizację tych celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenów morskich

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (i), art. 17 ust. 9 lit. c) (ii)

Oczekiwany wkład w realizację celu szczegółowego

Po pierwsze, Program przyczyni się do modernizacji kluczowych transgranicznych połączeń drogowych, które ułatwią komunikację i poprawią ich dostępność po obu stronach granicy. Spowoduje to lepszy dostęp do obiektów kulturalnych i historycznych znajdujących się na obszarze przygranicznym, przyczyniając się do rozwoju nie tylko sektora turystycznego, ale także innych rodzajów aktywności społeczności przygranicznych. Po drugie, priorytet ten przyczyni się do zmniejszenia izolacji obszaru i rozwoju handlu, ułatwiając w ten sposób rozwój społeczny i gospodarczy regionu. Modernizacja dróg zaplanowana w ramach tego priorytetu umożliwi również potencjalny rozwój tras transportu publicznego w celu polepszenia połączeń transgranicznych.

W ramach tego priorytetu zmodernizowana zostanie jedna droga (odcinki trasy w obszarze transgranicznym łączące obszar z przejściem granicznym Berżniki-Kopciowo (Kapčiamiestis)), jako operacja o znaczeniu strategicznym (OSI), wybrana bez otwartego zaproszenia do składania wniosków na podstawie określonych wymagań dla projektów OSI. Trasa ta została zidentyfikowana jako strategicznie ważna dla funkcjonowania tzw. Przesmyku suwalskiego i będzie stanowić alternatywę dla przejścia granicznego Ogrodniki-Łódzieje (Lazdijai).

Podczas przygotowywania projektu następujące zasady muszą być przestrzegane:

- Planowanie, projektowanie i prace budowlane muszą być prowadzone z uwzględnieniem gatunków i siedlisk chronionych na danym obszarze, planu zarządzania obszarem "Natura 2000".
- Prace budowlane będą wykonywane po zakończeniu okresu lęgowego ptaków.
- Projekt inwestycji musi obejmować środki ochrony różnorodności biologicznej dla dróg, np. skrzyżowania, bariery, rampy itp., poprawiając w ten sposób istniejącą sytuację w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i migracji.

Powiązane rodzaje działań

- modernizacja i przebudowa dróg nienależących do sieci TEN-T;

2.4.1.1b. Określenie pojedynczego beneficjenta lub ograniczonego wykazu beneficjentów oraz procedura przyznawania środków

Podstawa prawna: art. 17 ust 9 lit. c)(i)

--

2.4.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (ii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iii)

Tabela 2 - Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
4	SO3.2	RCO046	Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg - spoza sieci TEN-T	km	0	20

Tabela 3 - Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
4	SO3.2.	RCR56	Oszczędność czasu dzięki ulepszonej infrastrukturze drogowej	Osobodni/rok	0.00	2023	3648	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	
4	SO3.2.	RCR55	Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, zrekonstruowanych, zmodernizowanych lub unowocześnionych dróg	Pasażerokilometry/rok	379 417	2023	1 264 725	Raport/sprawozdanie okresowe z projektów / ankieta	

2.4.1.3. Główne grupy docelowe

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iii), art. 17 ust. 9 lit. c) (iv)

Główne rodzaje beneficjentów, którzy mają być finansowani w ramach niniejszego celu szczegółowego, to:

- Władze lokalne, regionalne i krajowe;

Głównymi grupami docelowymi tego celu szczegółowego są społeczności lokalne, odwiedzający i turyści, a także MŚP jako odbiorcy wsparcia pośredniego itp.

2.4.1.4. Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania zintegrowanych instrumentów terytorialnych (ZIT), rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) lub innych narzędzi terytorialnych

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (iv)

W ramach Programu nie przewiduje się wykorzystania żadnych z wymienionych narzędzi terytorialnych.

2.4.1.5. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. e)(v)

Program nie przewiduje wykorzystania instrumentów finansowych.

Oczekuje się, że projekty nie będą generować przychodów; również ze względu na rodzaj przewidywanych beneficjentów i typy projektów wybraną formą wsparcia są dotacje.

2.4.1.6. Indykacyjny podział zasobów programu UE według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. e) (vi), art. 17 ust. 9 lit. c) (v)

Tabela 4 – Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
4	SO3.2	EFRR	093. Inne przebudowane lub zmodernizowane drogi (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)	10 341 965.00

Tabela 5 – Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
4	SO3.2	EFRR	01. Dotacja	10 341 965.00

Tabela 6 – Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kod	Kwota (w EUR)
4	SO3.2	EFRR	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	10 341 965.00

3. Plan finansowy

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. f)

3.1. Środki finansowe w podziale na poszczególne lata

Tabela 7

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. g)(i), art. 17 ust. 4 lit. a) do d)

Fundus z	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem
EFRR	0.00	17 708 144.00	17 302 221	17 581 223	17 865 805	14 803 976	14 420 598	99 681 967
Ogółem	0.00	17 708 144.00	17 302 221	17 581 223	17 865 805	14 803,976	14 420 598	99 681 967

3.2. Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe

Podstawa prawna: art. 17 ust. 3 lit. f)(ii), art. 17 ust. 4 lit. a) do d)

Tabela 8

Cel polityki	Priorytet	Fundusz	Podstawa obliczenia wsparcia UE (całkowity koszt kwalifikowalny lub wkład publiczny)	Wkład UE (a)=(a1)+(a2)	Indykacyjny podział wkładu UE		Wkład krajowy (b)=(c)+(d)	Indykacyjny podział wkładu krajowego		Ogółem (e)=(a)+(b)	Poziom współfinansowania (f)=(a)/(e)	Wkład państw trzecich
					bez pomocy technicznej zgodnie z art. 27 ust. 1 (a1)	dla PT zgodnie z art. 27 ust. 1 (a2)		Krajowe publiczne (c)	Krajowe prywatne (d)	Ogółem (e)=(a)+(b)	Poziom współfinansowania (f)=(a)/(e)	Wkład państw trzecich
2	1	ERDF	Total	26,189,550.00	24,476,215.00	1,713,335.00	6,547,388.00	6,547,388.00	0.00	32,736,938.00	79.9999987781%	0.00
4	2	ERDF	Total	43,977,385.00	41,100,360.00	2,877,025.00	10,994,347.00	10,994,347.00	0.00	54,971,732.00	79.9999989085%	0.00
6, 7	3	ERDF	Total	18,449,130.00	17,242,178.00	1,206,952.00	4,612,283.00	4,612,283.00	0.00	23,061,413.00	79.9999982655%	0.00
3	4	ERDF	Total	11,065,902.00	10,341,965.00	723,937.00	2,766,476.00	2,766,476.00	0.00	13,832,378.00	79.9999971082%	0.00
	Total	ERDF		99,681,967.00	93,160,718.00	6,521,249.00	24,920,494.00	24,920,494.00	0.00	124,602,461.00	79.9999985554%	0.00
	Grand total			99,681,967.00	93,160,718.00	6,521,249.00	24,920,494.00	24,920,494.00	0.00	124,602,461.00	79.9999985554%	0.00

4. Działania podjęte w celu zaangażowania odpowiednich partnerów programu w przygotowanie programu INTERREG oraz rola tych partnerów programu we wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. g)

Przygotowanie Programu odbyło się zgodnie z przepisami określonymi w Artykule 17(3)(g) Rozporządzenia Interreg. Zespół Zadaniowy ds. Programu (ZZP) utworzono z przedstawicieli szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego: Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Rzeczypospolitej Polskiej, instytucji regionalnych i lokalnych oraz partnerów społecznych i gospodarczych. ZZP rozpoczął swoją działalność w 2019 roku.

Przygotowano i rozprawdzono kwestionariusz wśród potencjalnych interesariuszy Programu (władze lokalne i regionalne, usługodawcy, organizacje pozarządowe, instytucje wspierające biznes, uniwersytety, organizacje ekologiczne, itp.) Pomogło to uzyskać przegląd potrzeb różnych instytucji, a następnie odbyły się dwa warsztaty w celu omówienia nowych perspektyw Programu w oparciu o Cele Polityki na okres 2021-2027, które miały miejsce 16 stycznia 2020 r. w Rynie (Polska) i 23 stycznia 2020 r. w Wilnie (Litwa).

Podczas procesu przygotowywania analizy potrzeb i możliwości Programu przeprowadzono wywiady i konsultacje z różnymi interesariuszami za pomocą ankiet i spotkań grup dyskusyjnych. Celem tego badania było jak najlepsze zrozumienie, przez interesariuszy programu, istniejących oraz potencjalnych partnerów, a także inne instytucje, najważniejszych aspektów i potrzeby współpracy w ramach programu. Wynik tej pracy analitycznej został przeniesiony do analizy SWOT oraz tzw. Drzewa Problemów i Celów, które ukierunkowały zakres tematyczny Programu.

Dokumenty uzgodnione przez ZZP zostały udostępnione opinii publicznej na stronie internetowej poświęconej Programowi 2021- 2027. Zostały one również opublikowane na stronach internetowych instytucji zarządzających programem.

Konsultacje publiczne projektu Programu odbywały się w dniach od 20 grudnia 2021 do 19 stycznia 2022 i obejmowały m.in. możliwość przekazywania uwag drogą elektroniczną do WS oraz serię konferencji na temat obszaru objętego programem. Raporty z konsultacji publicznych są udostępniane na wniosek Komisji.

Jeśli chodzi o zasadę partnerstwa, to od początku okresu programowania przedstawiciele zewnętrznych organizacji społeczno-gospodarczych uczestniczyli we wszystkich etapach programowania i będą dalej w nich uczestniczyć podczas realizacji i monitorowania operacji. Włączeniu niezależnych podmiotów sprzyjają również działania w ramach priorytetów Programu, które mają zapewnić poszanowanie zasad niezależnego życia, niesegregacji i niedyskryminacji zgodnie z Konwencją UNCRPD i Kartą Praw Podstawowych.

Podczas procesu zmiany Programu w 2023 r. nowe organizacje zostały zaproszone do przedstawienia swoich opinii i zaleceń podczas konsultacji. Skontaktowano się z różnymi organizacjami, aby wyrazić swoje potrzeby w obszarze współpracy transgranicznej, chęć i gotowość do współpracy na rzecz wzmocnienia rozwoju społecznego i gospodarczego regionu. Różne organizacje, takie jak organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną środowiska i turystyką, organizacje wspierające biznes będą konsultowane podczas planowania naborów wniosków i mogą być zapraszane na spotkania komitetu monitorującego jako obserwatorzy. Udział nowych organizacji zostanie opisany w planie ewaluacji Programu.

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA) dotycząca zmienionego dokumentu została przeprowadzona. Dokument screeningowy został wysłany do władz litewskich i polskich. Biorąc pod uwagę odpowiedzi otrzymane od instytucji właściwych, podjęto decyzję o nieprzeprowadzaniu pełnej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu.

Institucja Krajowa otrzymała oficjalne stanowiska Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ) i Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS). Zgodnie z przedstawionymi oświadczeniami, konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zależy od decyzji instytucji odpowiedzialnej za przygotowanie dokumentu Programu i decyzji, czy dany Program może znacząco oddziaływać na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Oficjalne informacje od obu instytucji zostały przekazane odpowiednio 24 października 2023 r. i 18 października 2023 r.

Biorąc pod uwagę przepisy Uchwały nr 967 z dnia 18 sierpnia 2004 r. Rządu Republiki Litewskiej "W sprawie zatwierdzenia opisu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planów i programów" oraz wnioski podmiotów zajmujących się strategiczną oceną oddziaływania na środowisko (Ministerstwo Kultury Republiki Litewskiej, Ministerstwo Zdrowia Republiki Litewskiej, Ministerstwo Środowiska Republiki Litewskiej, Państwowa Służba Obszarów Chronionych przy Ministerstwie Środowiska) podjęto decyzję o nieprzeprowadzaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu.

W procesie SEA stwierdzono, że Program nie obejmuje infrastruktury na dużą skalę ani innych projektów, które są przewidziane w załącznikach 1 i 2 do dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i mogą mieć wpływ na środowisko, a zatem nie będzie negatywnego wpływu. Dokonano określenia znaczenia dla obszarów Natura 2000 na Litwie.

Za monitorowanie realizacji Programu odpowiedzialny będzie Komitet Monitorujący Program (KMP), którego utworzenie planowane jest po przyjęciu Programu, i który będzie się składał z przedstawicieli szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego, w tym partnerów społecznych i gospodarczych. Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych i środowiskowych Programu w prace KMP zostanie zapewnione przez państwa członkowskie zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Odpowiednie środki pozwalające na uniknięcie potencjalnego konfliktu interesów będą podejmowane w przypadku zaangażowania odpowiednich partnerów do przygotowania zaproszeń do składania wniosków oraz przeprowadzenia procesu decyzyjnego.

Ocena Programu zostanie przeprowadzona z udziałem odpowiednich partnerów, a jej wyniki będą również przedmiotem zatwierdzenia przez KMP oraz konsultacji z partnerami. Wszystkie zasady i reguły zaangażowania zostaną szczegółowo określone w Regulaminie Komitetu Monitorującego Program.

5. Podejście do informowania o programie INTERREG i jego widoczności (cele, grupy docelowe, kanały komunikacyjne, w tym wykorzystanie mediów społecznościowych, w stosownych przypadkach, planowany budżet i stosowne wskaźniki monitorowania i ewaluacji) **Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. h)**

Główny cel

Zapewnienie rozpoznawalności działań programu przyczyniających się do osiągnięcia celów w całym cyklu Programu w latach 2021-2027, z wykorzystaniem działań komunikacyjnych i promocyjnych jako narzędzi.

Cele szczegółowe:

- informowanie potencjalnych wnioskodawców istotnych dla osiągnięcia celów Programu o możliwościach finansowania oraz wsparcie w przygotowaniu odpowiednich wniosków;
- wspieranie beneficjentów w realizacji procesu projektowego, celem osiągnięcia założonych w projekcie wskaźników i celów;
- terminowe i skuteczne informowanie interesariuszy programu oraz decydentów o programie;
- podnoszenie ogólnej świadomości społecznej na temat rezultatów i korzyści osiągniętych dzięki Programowi oraz pokazywanie pozytywnego wpływu i wartości dodanej współpracy transgranicznej oraz interwencji UE na życie ludzi.
- Wsparcie Operacji o Znaczeniu Strategicznym w zakresie działań komunikacyjnych.

Grupa docelowa

Głównymi grupami docelowymi są potencjalni wnioskodawcy (przekazywanie informacji o Programie, procesie aplikacyjnym, możliwościach, zasadach i dokumentach Programu, doradzanie beneficjentom w zakresie działań komplementarnych z innymi programami wsparcia UE w ramach konsultacji koncepcji projektów) oraz partnerzy projektów (upowszechnianie informacji o zaproszeniach do składania wniosków i podkreślanie ich kluczowych zagadnień, udzielanie informacji i wsparcia w procesie realizacji projektów, rozpowszechnianie wiadomości o projektach i ich rezultatach). Działania informacyjne będą skierowane zarówno do nowych, jak i byłych wnioskodawców i partnerów projektu. Inni odbiorcy docelowi: lokalni mieszkańcy (w celu dzielenia się informacjami na temat stanu realizacji Programu i głównymi wiadomościami na jego temat, zwiększenia widoczności UE w regionie) oraz inni interesariusze (np. partnerzy społeczni i gospodarczy, MŚP, instytucje UE itp.) na obszarze objętym Programem.

Kanały komunikacyjne/informacyjne

- Strona internetowa Programu będzie zawierać informacje o celach Programu, działaniach, dostępnych możliwościach finansowania, osiągnięciach, materiałach pomocniczych, dostępnych informacjach o projektach, które otrzymały dofinansowanie etc. Strona internetowa będzie dostępna dla szerokiego grona odbiorców, w tym osób z niepełnosprawnościami i o specjalnych potrzebach. Odniesienia do Programu znajdują się na portalach internetowych uczestniczących Państw członkowskich.
- Kanały mediów społecznościowych. Aby dotrzeć do głównych grup docelowych stosowany będzie Facebook, gdzie publikowane będą informacje o Programie, procesie aplikacyjnym,

przewidzianych możliwościach i terminach Programu, gdzie będzie mieć miejsce promowanie rezultatów projektów i kampania promocyjna z okazji Dzień Współpracy Interreg. Posty będą miały promocyjny i informacyjny charakter.

- Wydarzenia i spotkania (online/ hybrydowe/ bezpośrednie): seminaria, webinaria, warsztaty, imprezy publiczne itp.
- Materiały drukowane i cyfrowe, w tym newslettery, roczne podsumowania itp.
- Komunikacja bezpośrednia: konsultacje indywidualne, konsultacje na miejscu/konsultacje online itp.
- KPK, punkty informacyjne dotyczące funduszy europejskich, sieć Europe Direct itp.

Potencjał komunikacyjny oraz umiejętności beneficjentów będą wykorzystywane w działaniach informacyjnych i promocyjnych Programu poprzez tworzenie i utrzymywanie relacji z beneficjentami i angażowanie ich jako ambasadorów Programu i marki Interreg, a także na cele różnych inicjatyw organizowanych i wspieranych przez instytucje wdrażające Program.

Planowany budżet

Budżet przewidziany na komunikację i widoczność jest nie mniejszy niż 0,3 % budżetu Programu. Budżet będzie wykorzystywany na wydarzenia, tworzenie sieci, stronę internetową, media, gadżety, publikacje, dokumentację, wymianę doświadczeń itp. Roczne budżety komunikacyjne będą odzwierciedlać rozwój Programu (nabory, wyniki, realizacja) i będą zatwierdzane corocznie przez KMP.

Monitorowanie i ocena

Do monitorowania i oceny działań komunikacyjnych/informacyjnych stosowane będą następujące wskaźniki:

- Liczba subskrybentów/osób śledzących stronę w mediach społecznościowych w ciągu roku,
- Liczba wydarzeń organizowanych dla podmiotów Programu w ciągu roku,
- Liczba szkoleń dla potencjalnych beneficjentów w ciągu roku,
- Liczba szkoleń dla beneficjentów zatwierdzonych projektów w ciągu roku,
- Liczba partnerów projektu uczestniczących w seminariach w ciągu roku,
- Liczba imprez publicznych organizowanych dla lokalnych mieszkańców w ciągu roku,
- Liczba zamieszczonych informacji na stronie internetowej Programu w ciągu roku,
- Liczba wnioskodawców i partnerów projektów korzystających z konsultacji dotyczących procesu wnioskowania i realizacji projektu rocznie,
- Wskaźnik zaangażowania w mediach społecznościowych (Facebook).

Ogólna Strategia Informacyjna Programu oraz późniejsze Roczne Plany Informacyjne zostaną przygotowane przez Wspólny Sekretariat we współpracy z KPK oraz zatwierdzone przez KMP. KMP będzie badać realizację działań w zakresie komunikacji i widoczności. Ocena strategii komunikacyjnej będzie częścią ogólnych metod oceny Programu.

Komunikacja w ramach programu jest zgodna z art. 46 rozporządzenia (UE) nr 2021/1060.

Do Programu zostanie przydzielony specjalista ds. komunikacji, do którego zadań należeć będzie opracowanie rocznego planu działań, jego codzienna realizacja i ocena działań komunikacyjnych.

6. Wskazanie wsparcia dla projektów o małej skali, w tym małych projektów w ramach funduszy małych projektów

Podstawa prawna: art. 17 ust 3 lit. i), art. 24

Oprócz projektów regularnych wspierane będą małe projekty. Małe projekty są przewidziane do realizacji w ramach wszystkich priorytetów i celów szczegółowych Programu. Program planuje przeznaczyć do 10% funduszy na realizację małych projektów, przy czym wartość małego projektu wynosi od 20 000 do 160 000 EUR. Celem ułatwienia realizacji małych projektów, Program będzie oferował środki upraszczające (mniejsze partnerstwa, mniej pakietów roboczych, krótszy czas trwania, zaliczki, itp.). Szczegółowe wymagania programu zostaną przedstawione w podręczniku programu.

Obecnie Program nie będzie korzystał z funduszu małych projektów, o którym mowa w Artykule [25] Rozporządzenia Interreg z uwagi na brak struktur, które mogłyby go wdrożyć.

7. Przepisy wykonawcze

7.1. Instytucje programu

Podstawa prawna: art. 17 ust 6 lit. a)

Tabela 9

Institucje programu	Nazwa instytucji	Imię i nazwisko osoby do kontaktu	Stanowisko	E-mail
Institucja zarządzająca	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej, Departament Inwestycji UE oraz Programów Międzynarodowych	-	Departament Inwestycji UE oraz Programów Międzynarodowych	investicijos@vrm.lt
Institucja audytowa	Centralny Wydział Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej	-	Naczelnik Centralnego Wydziału Audytu Wewnętrznego	bendrasisd@vrm.lt
Institucja krajowa (dla programów z udziałem państw trzecich lub partnerskich)	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej RP, Departament Współpracy Terytorialnej	-	Dyrektor Departamentu Współpracy Terytorialnej	SekretariatDWT@mfipr.gov.pl
Grupa przedstawicieli audytorów	Centralny Wydział Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej	-	Naczelnik Centralnego Wydziału Audytu Wewnętrznego	bendrasisd@vrm.lt
Grupa przedstawicieli audytorów	Ministerstwo Finansów RP	-	Szef Krajowej Administracji Skarbowej	Sekretariat.das@mf.gov.pl
Podmiot, któremu Komisja będzie przekazywać płatności;	Ministerstwo Finansów Republiki Litewskiej	-	Dyrektor Departamentu Skarbu Państwa	finmin@finmin.lt

7.2. Procedura utworzenia wspólnego sekretariatu

Podstawa prawna: art. 17 ust 6 lit. b)

Zgodnie z Artykułem 17(6)(b) Rozporządzenia (UE) nr 2021/1059, Instytucja Zarządzająca (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej), po konsultacji z krajami uczestniczącymi, utworzyła instytucję publiczną „*Wspólny Sekretariat Techniczny*” jako Wspólny Sekretariat Programu. Został on powołany w celu świadczenia pomocy technicznej dla programów INTERREG IIIA i TACIS (2004- 2006), Europejskiej Współpracy Terytorialnej, a także programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP) na okresy programowe 2007-2013 i 2014-2020. Istnieją już odpowiednie ustalenia dotyczące Programu, ponieważ zachowane zostały te same struktury co w okresie programowym 2014-2020.

Wspólny Sekretariat jest finansowany z budżetu pomocy technicznej i zatrudnia międzynarodowy personel, reprezentujący obywateli obu krajów uczestniczących w Programie. Personel Wspólnego Sekretariatu posługuje się wszystkimi istotnymi językami stron Programu, a mianowicie litewskim, polskim i angielskim. Liczba i kwalifikacje pracowników odpowiadają funkcjom pełnionym przez ten organ.

Zadania WS w cyklu wdrażania Programu będą obejmowały: dostarczanie informacji potencjalnym wnioskodawcom o możliwościach finansowania i pomaganie im w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie projektów i realizacji projektów, monitorowanie projektów, ocenę wniosków o dofinansowanie projektów, dostarczanie informacji dotyczących Programu i projektów oraz komunikowanie wyników Programu w regionach objętych Programem i w społeczeństwie.

WS będzie wspierany w swoich głównych zadaniach, zwłaszcza w prowadzeniu działań komunikacyjnych, przez Regionalne Punkty Kontaktowe w województwie warmińsko-mazurskim i w województwie podlaskim (dalej RPK). RPK koordynują wszystkie działania komunikacyjne z IZ/WS i odpowiadają przed IZ/WS w ustalonych terminach za wykonane zadania i poniesione wydatki. Funkcjonowanie RPK jest finansowane z budżetu PT.

Strona: www.lietuva-polska.eu

W odniesieniu do E-spójności, Wspólny Elektroniczny System Monitorowania (WESM) opracowany przez Interact zostanie stworzony do użytku w ramach Programu. W ten sposób zostanie zapewnione, że wszystkie wymiany między beneficjentami a wszystkimi instytucjami Programu mają miejsce za pomocą elektronicznej wymiany danych zgodnie z załącznikiem XIV CPR.

7.3. Podział odpowiedzialności pomiędzy uczestniczącymi państwami członkowskimi oraz, w stosownych przypadkach, państwami trzecimi lub krajami partnerskimi oraz KTZ w przypadku korekt finansowych dokonywanych przez instytucję zarządzającą lub Komisję

Podstawa prawna: art. 17 ust 6 lit. c)

Ustalenia związane z korektami finansowymi, nieprawidłowościami i odzyskiwaniem kosztów będą zasadniczo kontynuowane począwszy od okresu programowego 2014- 2020.

Procedury odzyskiwania środków będą prowadzone zgodnie z przepisami określonymi w art. 52 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego.

Zmniejszanie oraz odzyskiwanie płatności od beneficjentów

- IZ zapewni, aby wszelkie kwoty wypłacone w wyniku nieprawidłowości zostały odzyskane od beneficjenta wiodącego (BW) i zwrócone do budżetu ogólnego Unii Europejskiej. Beneficjent wiodący zabezpiecza zwrot kwot nienależnie wypłaconych od innych beneficjentów. IZ odzyskuje również środki od beneficjenta wiodącego (a beneficjent wiodący od beneficjentów projektu) po rozwiązaniu umowy o dofinansowanie w całości lub w części, na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie.
- Jeżeli beneficjent wiodący nie zdoła zapewnić sobie zwrotu środków od innych beneficjentów lub jeżeli IZ nie zdoła uzyskać zwrotu środków od beneficjenta wiodącego, państwo członkowskie, na którego terytorium znajduje się dany beneficjent, ponosi odpowiedzialność finansową za zwrot do IZ wszelkich kwot nienależnie wypłaconych temu beneficjentowi.
- Jeżeli państwo członkowskie, na którego terytorium znajduje się dany beneficjent, bierze na siebie odpowiedzialność za zwrot IZ wszelkich kwot nienależnie wypłaconych beneficjentowi (za pośrednictwem BW), to jest uprawnione do żądania zwrotu od beneficjenta.

Zobowiązania i nieprawidłowości

- W przypadku korekt finansowych wynikających z nieprawidłowości spowodowanych działaniami i decyzjami poszczególnych państw członkowskich, odpowiedzialność finansową ponosi państwo członkowskie, którego działania doprowadziły do korekty.
- W szczególnym przypadku nałożenia przez Komisję dodatkowej korekty finansowej w związku z przekroczeniem przez Program dopuszczalnego progu błędu, jedynie państwo członkowskie, którego błędy przekraczają dopuszczalny próg błędu, ponosi odpowiedzialność finansową za podwyższoną korektę. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu błędu przez dwa państwa członkowskie, zobowiązanie finansowe zostanie wyznaczone z uwzględnieniem wpływu poszczególnych czynników na kwotę korekty.
- W przypadku trudności w określeniu wpływu każdego czynnika na kwotę korekty finansowej, a tym samym niemożności precyzyjnego podziału zobowiązań pomiędzy państwami członkowskimi, państwa członkowskie podejmują wspólną decyzję o podziale odpowiedzialności pomiędzy nimi, proporcjonalnie do płatności z EFRR na rzecz beneficjentów z każdego państwa członkowskiego w okresie objętym audytem/kontrolą.
- W przypadku korekt finansowych wynikających ze wspólnie podjętych przez oba państwa członkowskie decyzji w sprawie Programu lub gdy nieprawidłowości (w tym istotne błędy w systemach obu państw członkowskich) skutkujące korektami finansowymi nie mogą być

powiązane z poszczególnymi państwami członkowskimi, odpowiedzialność finansowa powoduje zmniejszenie budżetu Programu. Jednakże w przypadkach, w których zmniejszenie budżetu Programu nie jest wykonalne, oba państwa członkowskie ponoszą odpowiedzialność finansową zgodnie z proporcją EFRR wypłaconą beneficjentom w każdym państwie członkowskim na dzień podjęcia przez Komisję ostatecznej decyzji w sprawie korekty.

- W przypadku gdy nieprawidłowości są spowodowane działaniami IZ i/lub WS, odpowiedzialność finansową ponosi państwo członkowskie pełniące rolę gospodarza IZ i/lub WS.
- W przypadku zastosowania korekty finansowej w związku z nieprawidłowościami nieopisanymi powyżej, metodologia podziału zobowiązań zostanie ustalona we współpracy pomiędzy Instytucją Zarządzającą a Instytucją Krajową.
- W odniesieniu do wydatków na pomoc techniczną (obliczanych jako stawka ryczałtowa zgodnie z Artykułem 27 rozporządzenia (UE) nr 2021/1059) stosuje się opisane powyżej zasady odpowiedzialności; można również stosować systemowe nieprawidłowości/korekty finansowe.

8. Stosowanie kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych oraz finansowania niepowiązanego z kosztami

Podstawa prawna: Art. 94 i 95 Rozporządzenia (UE) 2021/1060 (CPR)

Tabela 10: Stosowanie kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych oraz finansowania niepowiązanego z kosztami

Zamierzone zastosowanie Artykułu 94 i 95 CPR	Tak	Nie
Od momentu przyjęcia program będzie wykorzystywał zwrot wkładu unijnego w oparciu o koszty jednostkowe, kwoty ryczałtowe i stawki ryczałtowe w ramach priorytetu zgodnie z art. 94 CPR.	☐	☒
Od momentu przyjęcia program będzie wykorzystywał zwrot wkładu unijnego w oparciu o finansowanie niezwiązane z kosztami zgodnie z art. 95 CPR.	☐	☒

Załącznik 1

A. Podsumowanie głównych elementów

Priorytet	Fundusz	Cel szczegółowy	Szacowany udział całkowitej alokacji finansowej w ramach priorytetu, do którego będą miały zastosowanie uproszczone metody rozliczania kosztów w %.	Rodzaj operacji objętych wsparciem		Wskaźnik powodujący konieczność zwrotu kosztów		Jednostka miary dla wskaźnika powodującego konieczność zwrotu kosztów	Rodzaj uproszczonej metody rozliczania kosztów (standardowa skala kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych)	Kwota (w EUR) lub procent (w przypadku stawek ryczałtowych) uproszczonej metody rozliczania kosztów
				Kod (1)	Opis	Kod (2)	Opis			

(1) Dotyczy kodu wymiaru pola interwencji w tabeli 1 w załączniku 1 CPR

(2) Dotyczy kodu wspólnego wskaźnika, jeśli ma zastosowanie

Załącznik 1

B. Szczegółowe informacje według rodzaju operacji

C. Obliczanie standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych

1. Źródło danych wykorzystanych do obliczenia standardowej skali kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych (kto opracował, zebrał i zapisał dane, gdzie dane są przechowywane, daty graniczne, walidacja itp);

--

2. Proszę określić, dlaczego proponowana metoda i obliczenia na podstawie art. 94 ust. 2 są właściwe dla danego rodzaju operacji:

3. Proszę określić sposób dokonania obliczeń, w tym w szczególności założenia przyjęte w odniesieniu do jakości lub ilości danych. W stosownych przypadkach należy zastosować dane statystyczne i poziomy odniesienia oraz przedstawić je – na wniosek – w formacie pozwalającym na wykorzystanie przez Komisję.

--

4. Proszę wyjaśnić, w jaki sposób zapewniono, by jedynie wydatki kwalifikowalne były uwzględniane przy obliczaniu standardowych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych:

--

5. Ocena przez instytucję(-e) audytową(-e) metody obliczania i kwot oraz rozwiązań mających zapewnić weryfikację danych, ich jakość, sposób zbierania i przechowywania:

--

Załącznik 2

A. Podsumowanie głównych elementów

Priorytet	Fundusz	Cel szczegółowy	Kwota objęta finansowaniem niezwiązana z kosztami	Rodzaj operacji objętych wsparciem		Warunki, które mają zostać spełnione/rezultaty, które mają zostać osiągnięte, a które powodują zwrot kosztów przez Komisję	Wskaźnik		Jednostka miary dla warunków, które mają zostać spełnione/wyników, które mają zostać osiągnięte, a które powodują zwrot kosztów przez Komisję	Przewidywany rodzaj metody zwrotu kosztów stosowanej do zwrotu kosztów przez beneficjenta lub beneficjentów
				Kod (1)	Opis		Kod (2)	Opis		

(1) Dotyczy kodu wymiaru pola interwencji w tabeli 1 w załączniku 1 do CPR lub w załączniku IV do rozporządzenia EFMRA.

(2) Dotyczy kodu wspólnego wskaźnika, jeśli ma zastosowanie.

B. Szczegółowe informacje według rodzaju operacji

Operacje o znaczeniu strategicznym (OSI) zostaną opracowane na podstawie potencjału obszaru transgranicznego, wyzwań, potrzeb i celów w dziedzinie promowania terytorium Programu jako jednego celu turystycznego (z wykorzystaniem wspólnego dziedzictwa naturalnego i kulturowego Litwy i Polski), wzmocnienia skoordynowanego zarządzania kryzysowego i łączności.

Orientacyjne tematy:

W ramach Priorytetu 1, SO2.7: wzmocnienie skoordynowanego zarządzania kryzysowego, ochrona przyrody i redukcja zanieczyszczeń. Działania w ramach tego tematu zapewnią poprawę współpracy uzupełniającej o dużym wpływie terytorialnym między strażą pożarną, służbami ratowniczymi i innymi służbami w celu ochrony mieszkańców i środowiska naturalnego obszaru transgranicznego.

W ramach Priorytetu 2, SO3.2: poprawa łączności na obszarze transgranicznym oraz dostępności do miejsc turystycznych, kulturowych i przyrodniczych. Działania zapewnią dostępność do odległych obszarów obszaru transgranicznego, zwiększą mobilność w regionie i zapewnią dostęp do miejsc turystycznych i kulturowych.

W ramach Priorytetu 4, SO4.6: stworzenie wspólnej marki obszaru transgranicznego jako atrakcyjnego miejsca dla zrównoważonej turystyki, przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na politykę środowiskową UE. Działania mogą obejmować rozwój produktów turystycznych poprzez wzmocnienie potencjału np. miast uzdrowiskowych oraz wykorzystanie wspólnego dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego do promocji i szerszej rozpoznawalności obszaru, np. Jaćwingów lub fortyfikacji.

W ramach Priorytetu 5, ISO7.1: zwiększenie zdolności instytucji straży granicznej i gotowości do wspólnego działania przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa granicy polsko-litewskiej.

W praktyce wybrane projekty będą służyć jako flagowe dla celów widoczności, promocji i lobbingu. Oczekuje się, że OSI będą realizować wspólne działania w zakresie kapitalizacji, komunikacji i rozpowszechniania. Organy programu zapewnią wsparcie w tych działaniach i będą koordynować działania komunikacyjne zgodnie z podejściem opisanym w sekcji 5.

Przybliżony budżet wynosi 34 840 000,00 EUR z EFRR.

Planowane rozpoczęcie wdrażania OSI: 2024 r.

Dodatkowe analizy dotyczące przyszłych OSI mogą zostać dostarczone na podstawie decyzji KM.

DOKUMENTACJA

Tytuł dokumentu	Rodzaj dokumentu	Data dokumentu	Lokalny numer referencyjny	Numer referencyjny Komisji	Pliki	Data wysłania	Wysłano przez
Mapa obszaru objętego Programem	Mapa obszaru objętego Programem	29 września 2023		Ares(2023)6650059	Mapa obszaru objętego Programem	2 października 2023	Semetulskyte, Lina
Programme snapshot 2021TC16RFCB030 2.0	Wyciąg danych przed wysłaniem	2 października 2023		Ares(2023)6650059	Programme snapshot 2021TC16RFCB030 2.0	2 października 2023	Semetulskyte, Lina

